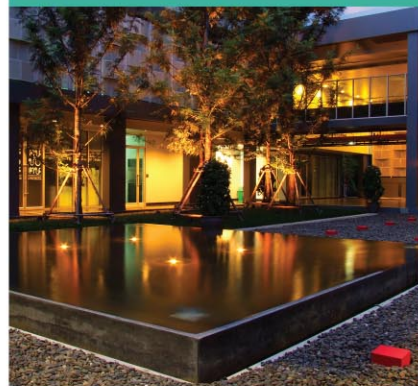

มหาวิทยาลัยมหิดล
Mahidol University
Wisdom of the Land

รายงานประจำปีงบประมาณ 2554

2011 Annual Report

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

ถนนพุทธมณฑลสาย 4 ตำบลศาลายา
อำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม 73170
โทรศัพท์ 02 441 0204-4 ต่อ 406
โทรสาร 02 441 9333
E-mail address : directpr@mahidol.ac.th
Website: www.ipsr.mahidol.ac.th

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
Institute for Population and Social Research
Mahidol University

สารจากผู้อำนวยการ

รายงานประจำปีของสถาบันวิจัยประชากรและสังคมฉบับนี้ รวบรวมผลการดำเนินงานในการกิจ
ด้านต่างๆ ของสถาบันฯ ในรอบปีงบประมาณ 2554 คือ งานวิจัย งานการเรียนการสอน งานบริการวิชาการ
แก่สังคม งานบริหารทั่วไป และงานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ความสำเร็จของการดำเนินงาน สะท้อนให้เห็น
ความร่วมมือร่วมใจของบุคลากรทุกคนของสถาบันฯ รวมทั้งการสนับสนุนของคณะผู้บริหารของมหาวิทยาลัย
ในการดำเนินงานและพัฒนาภารกิจของสถาบันฯ ให้มีคุณภาพ คุณธรรม และจริยธรรม เพื่อการเป็นผู้นำด้าน
การวิจัย การเรียนการสอน และการฝึกอบรมทางประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์ ทั้งระดับชาติและ
นานาชาติ ยังประโยชน์ต่อชุมชน สังคม และประเทศชาติ รวมทั้งการให้ความช่วยเหลือทางด้านวิชาการแก่
ประเทศต่างๆ ในภูมิภาค

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ขอขอบพระคุณผู้บริหารของมหาวิทยาลัย คณะกรรมการประจำ
สถาบันฯ และบุคลากรของสถาบันฯ ทุกท่าน ที่ให้ความร่วมมืออย่างดียิ่งในการดำเนินงานตามภารกิจของ
สถาบันฯ จนสำเร็จลุล่วงไปด้วยดี

(รองศาสตราจารย์ดร.สุรีย์พร พันพื้ง)

ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

สารบัญ

หน้า

สารจากผู้อำนวยการสถาบันฯ	i
สารบัญ	ii
ส่วนที่ 1 : ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันวิจัยประชากรและสังคม	1
1.1 ประวัติความเป็นมาของสถาบันฯ	3
1.2 ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ	4
1.3 โครงสร้างและการบริหาร	5
1.4 ผู้บริหารสถาบันฯ	6
1.5 งบประมาณสถาบันฯ	7
1.6 ยุทธศาสตร์สถาบันฯ	7
1.7 ผลงานเด่นในรอบปี	9
1.8 บุคลากรสถาบันฯ	12
ส่วนที่ 2 : ผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2554	13
2.1 งานวิจัยทางด้านประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์	15
2.2 งานจัดการศึกษาทางประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์	26
2.3 งานบริการวิชาการแก่สังคม	39
2.4 งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม	48

ส่วนที่ 1

ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

- 1.1 ประวัติความเป็นมา
- 1.2 ปณิธาน วิสัยทัศน์ พันธกิจ
- 1.3 โครงสร้างและการบริหาร
- 1.4 ผู้บริหารสถาบันฯ
- 1.5 งบประมาณสถาบันฯ
- 1.6 ยุทธศาสตร์สถาบันฯ
- 1.7 ผลงานดีเด่นในรอบปี
- 1.8 บุคลากรสถาบันฯ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

1.1 ประวัติความเป็นมา

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เดิมมีสถานภาพเป็นหน่วยงานวิจัยภายใต้ คณะสาธารณสุขศาสตร์ ใช้ชื่อว่า “ศูนย์วิจัยประชากรและสังคม” ตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 12 กรกฎาคม 2509 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลงประชากรและสุขภาพอนามัยของประเทศไทย เพื่อสนองความต้องการในการวางแผนนโยบายเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับประชากร ในระยะแรก ศูนย์วิจัยฯ ได้รับความช่วยเหลือส่วนใหญ่ จากเงินทุนสนับสนุนของมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ ผ่านทางศูนย์ประชากรของมหาวิทยาลัยนอร์ธแคโรไลนา ประเทศสหรัฐอเมริกา

ต่อมาศูนย์วิจัยประชากรและสังคม ได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีตามประกาศสำนักนายกรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน 2514 ให้เป็น “สถาบันวิจัยประชากรและสังคม” และมีสถานภาพเทียบเท่าคณะหนึ่งในมหาวิทยาลัยมหิดล มีจุดมุ่งหมายชัดเจนที่จะทำวิจัยเชิงปฏิบัติการและวิชาการด้านประชากร เศรษฐกิจ สังคม และการวางแผนครอบครัว ในส่วนที่สัมพันธ์กับการแพทย์และการสาธารณสุข และดำเนินงานด้านการเรียนการสอน และการบริการวิชาการ เป็นศูนย์ข้อมูลทางประชากรและสังคม ซึ่งในขณะนั้น ที่ทำการของสถาบันฯ ตั้งอยู่ ณ อาคาร 3 คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล พญาไท กรุงเทพมหานคร จนกระทั่งถึงวันที่ 15 มีนาคม 2526 จึงได้ย้ายมาอยู่ที่อาคารที่ทำการของสถาบันฯ ณ มหาวิทยาลัยมหิดล ตำบลศาลายา อำเภอนครชัยศรี (ขณะนั้น) จังหวัดนครปฐม

เมื่อวันที่ 2 พฤษภาคม 2554 สถาบันฯ ได้ย้ายมาอยู่ที่ “อาคารประชาสังคมอุดมพัฒนา” ซึ่งเป็นอาคารหลังใหม่ของสถาบันฯ โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าพระราชทานนามอาคารใหม่ “ประชาสังคมอุดมพัฒนา” ซึ่งมีความหมายว่า “อาคารซึ่งมีความเจริญยิ่งในด้านประชากรและสังคม” โดยได้เสด็จพระราชดำเนินวางศิลาฤกษ์อาคาร เมื่อวันที่ 26 มิถุนายน 2552 และต่อมาได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารใหม่ เมื่อวันที่ 1 กันยายน 2554

ตั้งแต่ 14 พฤศจิกายน 2514 จนถึงวันที่ 1 พฤษภาคม 2517 สถาบันฯ มี ศาสตราจารย์นายแพทย์จรัส ยามะรัตน์ รักษาการผู้อำนวยการสถาบันฯ จากนั้นตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2517 จนถึงวันที่ 30 กรกฎาคม 2518 ดร.บุญเลิศ เลี้ยวประไพ รับผิดชอบรักษาการผู้อำนวยการสถาบันฯ และตั้งแต่วันที่ 31 กรกฎาคม 2518 สภามหาวิทยาลัยมหิดล ได้แต่งตั้ง ดร.บุญเลิศ เลี้ยวประไพ เป็นผู้อำนวยการคนแรกของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม

จนถึงปัจจุบัน สถาบันวิจัยประชากรและสังคมมีผู้อำนวยการทั้งหมด 6 ท่าน เรียงตามลำดับดังนี้

1) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. บุญเลิศ เลี้ยวประไพ	พ.ศ. 2518 - 2523
2) ศาสตราจารย์ ดร. ปราโมทย์ ประสาทกุล	พ.ศ. 2523 - 2531
3) ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร. อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์	23 สิงหาคม 2531 - 22 สิงหาคม 2539
4) ศาสตราจารย์ ดร. เบญจฯ ยอดดำเนิน-แอ็ดติงก์	23 สิงหาคม 2539 - 22 สิงหาคม 2547
5) รองศาสตราจารย์ ดร. ชื่นฤทัย กาญจนจิตรา	23 สิงหาคม 2547 - 20 ธันวาคม 2550
และ รักษาการผู้อำนวยการ	21 ธันวาคม 2550 - 20 กุมภาพันธ์ 2551
6) รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์พร พันพื้ง	21 กุมภาพันธ์ 2551 ถึงปัจจุบัน

ความช่วยเหลือและเงินทุนสนับสนุนในระยะแรกของการก่อตั้งสถาบันฯ

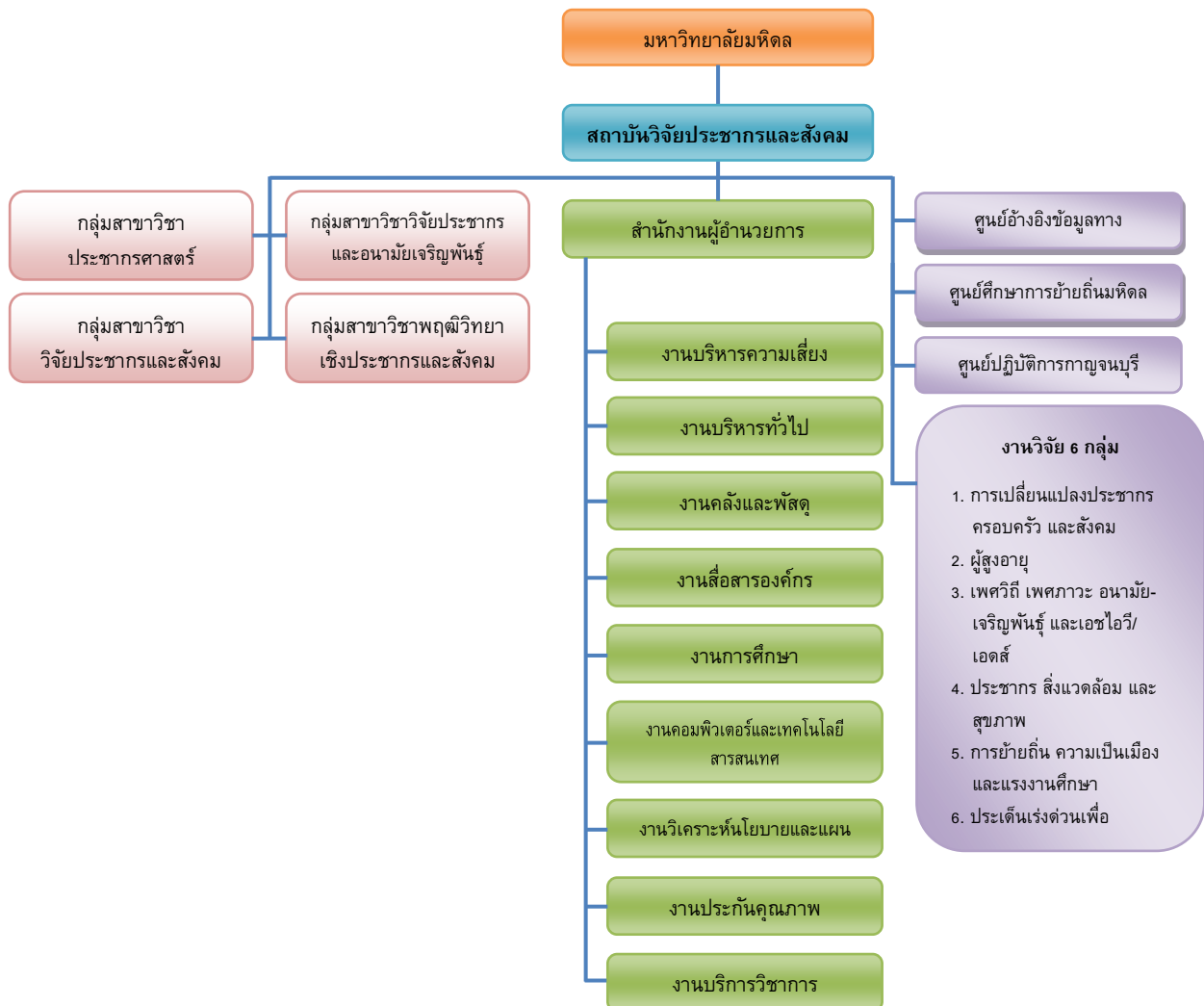
- 1) มูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์
 - 1.1 สนับสนุนเงินทุนในการวิจัยและการดำเนินงานของสถาบันฯ
 - 1.2 ให้ทุนนักเรียนไทยศึกษาต่อระดับปริญญาโทและปริญญาเอก ณ ประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 4 ทุน เพื่อกลับมาพัฒนางานทางด้านวิจัยประชากรและสังคมที่สถาบันฯ
- 2) ศูนย์ประชากรของมหาวิทยาลัยนอร์ธแคโรไลนา และมูลนิธิร็อกกี้เฟลเลอร์ส่ง ศาสตราจารย์ ดร.โรเบิร์ต จี. เบอร์ไนท์ ผู้เชี่ยวชาญด้านสังคมศาสตร์ เป็นที่ปรึกษาประจำสถาบันฯ
- 3) Frederiksen Internship สนับสนุนเงินทุนให้ ดร.ปีเตอร์ เจ. โดนัลด์สัน ดร.เจมส์ เอ็น. ไรเลย์ ดร.ไมเคิล เจ. คูก และ ดร.โดนัลด์ ลอโร มาช่วยการปฏิบัติงานทางด้านวิจัยของสถาบันฯ โดยผ่านศูนย์ประชากรของมหาวิทยาลัยนอร์ธแคโรไลนา

1.2 ปณิธาน วิสัยทัศน์ และพันธกิจ

ปณิธาน	คุณภาพ คุณธรรม นำสถาบันฯ
วิสัยทัศน์	เป็นสถาบันชั้นนำในระดับนานาชาติ ที่สร้างวิทยาการด้านประชากรและสังคมเพื่อการพัฒนาอย่างยั่งยืน
พันธกิจ	1. ทำวิจัยเชิงทฤษฎี และประยุกต์ด้านประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์ 2. จัดการศึกษา และฝึกอบรมระดับหลังปริญญา 3. ผลิตและเผยแพร่ความรู้ข่าวสารด้านประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์ แก่สาธารณชน 4. พัฒนาเครือข่ายความร่วมมือทางวิชาการในระดับประเทศ และระดับสากล 5. พัฒนาบุคลากร องค์กร และเทคโนโลยีด้านการบริหารจัดการ ให้เกิด ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลสูงสุด

1.3 โครงสร้างและการบริหารงานของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ปี 2554

โครงสร้างองค์กร

1.4 ผู้บริหารสถาบันฯ ปีงบประมาณ 2554

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรีย์พร พันพื้ง
ผู้อำนวยการสถาบันฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.กตยา อาชนิงกุล
รองผู้อำนวยการสถาบันฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.ศรินทร์ กิตติสุขสถิต
รองผู้อำนวยการสถาบันฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.อมรา สุทธธาดา
รองผู้อำนวยการสถาบันฯ

รองศาสตราจารย์ ดร.อารี จำปากลาย
รองผู้อำนวยการสถาบันฯ

นางสุภาณี ปลื้มเจริญ
เลขาธิการสถาบันฯ

1.5 งบประมาณสถาบันฯ

ในปีงบประมาณ 2554 (ณ วันที่ 30 กันยายน 2554) สถาบันฯ ได้รับจัดสรรงบประมาณแผ่นดินทั้งสิ้นเป็นจำนวนเงิน 32,793,730.10 บาท จำแนกตามหมวดรายจ่าย ดังนี้

งบบุคลากร

1. หมวดเงินเดือนค่าจ้างประจำ และค่าจ้างชั่วคราว	จำนวน	15,799,750.89	บาท
---	-------	---------------	-----

งบดำเนินงาน

1. หมวดค่าตอบแทนใช้สอย และวัสดุ	จำนวน	2,991,275.07	บาท
2. หมวดค่าสาธารณูปโภค	จำนวน	483,729.64	บาท

งบลงทุน

1. หมวดค่าครุภัณฑ์ที่ดินและสิ่งก่อสร้าง	จำนวน	2,663,400.00	บาท
---	-------	--------------	-----

งบเงินอุดหนุน

จำนวน	10,855,574.50	บาท
-------	---------------	-----

นอกจากนี้ สถาบันฯ มีเงินรายได้จากค่าธรรมเนียมการศึกษา ดอกผลเงินลงทุน ค่าบริการวิชาการ และรายได้อื่นๆ ได้ตั้งงบประมาณรายจ่ายจากเงินรายได้ ไว้สำหรับปีงบประมาณ 2554 เป็นจำนวนเงิน 20,885,217.24 บาท

1.6 ยุทธศาสตร์สถาบันฯ

ยุทธศาสตร์ (Strategies)

1. การนำความรู้สู่การปฏิบัติ (Development of Locally Practical Knowledge)
2. สร้างเสริมความรู้ และปัญญาสู่สังคม (Intellectual and Educational Advancement)
3. ผลักดันให้เกิดสังคมที่มีความรับผิดชอบ (Creating Responsible Society)
4. สร้างความเป็นสากล (Internationalization)
5. การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource Optimization)

ยุทธศาสตร์ 1 การนำความรู้สู่การปฏิบัติ (Development of Locally Practical Knowledge)

กลยุทธ์

1. เพิ่มงานวิจัยเชิงรุก/ และหรือที่ตอบปัญหาสถานการณ์สังคมในปัจจุบัน และรองรับปัญหาที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
2. เพิ่มงานวิจัยเชิงสหวิทยาการ และเน้นการมีส่วนร่วมจากภาคีต่างๆ โดยเฉพาะภาคประชาสังคม ชุมชน รัฐ และเอกชน
3. สร้างเสริมและพัฒนาเครือข่ายการวิจัยให้ครอบคลุมภาคีต่างๆ ในทุกระดับ
4. พัฒนาระบบประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ผลงาน สู่สาธารณชนและสากลอย่างต่อเนื่อง
5. พัฒนาระบบการคืนข้อมูลให้ชุมชน / ผู้ให้ข้อมูล

ยุทธศาสตร์ 2 เสริมสร้างความรู้และปัญญาสู่สังคม (Intellectual and Educational Advancement)

กลยุทธ์

1. เพิ่มการผลิตผลงานทางวิชาการในทุกรูปแบบ และเผยแพร่โดยผ่านการตีพิมพ์หรือการนำเสนอในที่ประชุม
2. พัฒนาฐานข้อมูลเพื่อเป็นศูนย์อ้างอิงทางประชากรและสังคมของประเทศไทย
3. พัฒนาหลักสูตรเดิมให้มีรายวิชาที่มีความสำคัญ และเป็นความต้องการต่อการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและสังคมในปัจจุบัน รวมทั้งพัฒนาหลักสูตรใหม่ในประเด็นที่เป็นความต้องการเร่งด่วนในระดับประเทศและนานาชาติ
4. สร้างความเข้มแข็งของการพัฒนานักศึกษาให้มีส่วนร่วมในขั้นตอนกระบวนการวิจัยที่สถาบันฯ กำลังดำเนินการอยู่
5. จัดการความรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความรู้สู่การปฏิบัติ

ยุทธศาสตร์ 3 ผลักดันให้เกิดสังคม ที่มีความรับผิดชอบ (Creating Responsible Society)

กลยุทธ์

1. สร้างเสริมจรรยาบรรณของการศึกษาวิจัย
2. สร้างความตระหนัก และเคารพในความแตกต่างของสังคมที่หลากหลาย
3. ทำให้ภูมิปัญญาชาวบ้านเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวาง และเป็นที่ยอมรับ (Indigenization of Knowledge)
4. สร้างต้นแบบที่เป็นเลิศของการใช้หลักวิชาการเพื่อสร้างประโยชน์ต่อสังคม (Best Practice for Society)

ยุทธศาสตร์ 4 สร้างความเป็นสากล (Internationlization)

กลยุทธ์

1. สร้างความเข้มแข็งในเครือข่ายเดิมและขยายเครือข่ายใหม่ ระหว่างสถาบันฯ กับองค์กรในระดับนานาชาติในทุกภูมิภาคของโลก
2. สร้างแผนงานวิจัยในประเด็นที่มีความสำคัญร่วมกันในระดับนานาชาติ
3. สร้างกิจกรรม ทั้งทางวิชาการ การเรียน การสอนและการฝึกอบรมในระดับนานาชาติ
4. สร้างนักวิจัย นักศึกษารุ่นใหม่ ให้มีความรู้ ความสามารถในระดับสากล

ยุทธศาสตร์ 5 การใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด (Resource Optimization)

กลยุทธ์

1. สร้างระบบให้บุคลากรทุกสายงานมีส่วนร่วมในการทำงานตามพันธกิจที่ตนเองรับผิดชอบอย่างเต็มศักยภาพ
2. พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกสายงาน
3. พัฒนาระบบการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพสูงสุด
4. พัฒนาระบบจัดซื้อ จัดหา การใช้วัสดุ/ครุภัณฑ์

1.7 ผลงานเด่น

- 1) มีศูนย์อ้างอิงข้อมูลทางประชากรและสังคม จำนวน 3 ศูนย์ เผยแพร่ข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ ได้แก่ ศูนย์ศตวรรษิกชน (Thai Centenarians Center) ศูนย์ศึกษาการย้ายถิ่นมหิดล (Mahidol Migration Center: MMC) และ มิเตอร์ประเทศไทย (Thailandometers) เป็นโครงการหลักด้านประชากรและสังคมของสถาบันฯ ที่จะดำเนินการอย่างต่อเนื่องต่อไป
- 2) การจัดการประชุมวิชาการ “ประชากรและสังคม” ครั้งที่ 7 ประจำปี 2554 เรื่อง “จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย” มีผู้ร่วมงาน 769 คน
- 3) จัดตั้งพิพิธสาระประชากรและสังคม เป็นห้องจัดแสดงนิทรรศการหมุนเวียน ที่มีสาระเกี่ยวกับประชากรและสังคม ในประเด็นต่างๆ ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ ด้านวิชาการ และกิจกรรมทางสังคมของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีได้เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดอาคารประชาสังคมอุดมพัฒน์ และเสด็จเยี่ยมชมห้องพิพิธสาระ ณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554
- 4) เพิ่มจำนวนเครือข่ายทั้งด้านการวิจัย และการบริการวิชาการ เช่น การจัดทำหนังสือ “สุขภาพคนไทย” เพื่อนำไปใช้ประโยชน์มากกว่าปีก่อนๆ เป็นจำนวนถึง 16,000 ฉบับ และในปีที่ผ่านมาการจัดประชุมระดับชาติ ถึง 23 ครั้ง มากกว่าปีก่อนๆ นอกจากนี้ ผู้รับบริการวิชาการในทุกรูปแบบ ทั้งชาวไทยและต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นทุกปี จาก 2,000 คน เป็น 3,000 คน โดยประมาณ
- 5) ปรับปรุงระบบการสื่อสารภายในองค์กร ด้วยระบบ IPSR-intranet การจองห้องประชุมออนไลน์ ที่มีประสิทธิภาพ และเป็นช่องทางหนึ่งให้บุคลากรทุกสายงาน เข้ามาแสดงความคิดเห็น ร้องเรียนหรือร้องทุกข์ รวมทั้งการบริหารจัดการทรัพยากรอย่างคุ้มค่าให้กับสถาบันฯ
- 6) บุคลากรของสถาบันฯ ได้รับรางวัลระดับชาติ
 - 6.1 ศาสตราจารย์ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์ ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2554 สาขาสังคมวิทยา จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ (วช.)
 - 6.2 รองศาสตราจารย์ ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล ได้รับรางวัลผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน ประจำปี 2554 จากสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
 - 6.3 รองศาสตราจารย์ อรทัย อาจอ่ำ จัดทำผลประเมินการดำเนินงานของโครงการ ท้นตปฏิรูปเพื่อจิตสาธารณะ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล ทำให้โครงการฯ ได้รับการคัดเลือกจากแผนงาน โรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข ให้เป็น 1 ใน 5 Best Practice ในระดับประเทศปี 2554
 - 6.4 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญจิต ศศิวงศาโรจน์ ศิษย์เก่าสถาบันฯ และอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา สถาบันวิจัยภาษาและวัฒนธรรมเอเซีย มหาวิทยาลัยมหิดล ได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดี ระดับปริญญาเอก ประจำปี 2554 จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ โดยทำวิทยานิพนธ์เรื่อง “การตายของเด็กที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ในประเทศไทย: กรณีศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ”

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิด
อาคารประชาสังคมอุทุมพัตน์ อาคารหลังใหม่ของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จทรงเยี่ยมชมห้องพิพิธภัณฑ์
สถาบันวิจัยประชากรและสังคม เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554

การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 เรื่อง “จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย”

รองศาสตราจารย์ ดร. กฤตยา อาชวนิจกุล
ได้รับรางวัล “ผู้อุทิศตนเพื่อสิทธิมนุษยชน”
ประจำปี 2554
จาก สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์
ได้รับรางวัลนักวิจัยดีเด่นแห่งชาติ ประจำปี 2554
สาขาสังคมวิทยา จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ

รองศาสตราจารย์ อรทัย อาจอ้า
ได้จัดทำผลประเมินการดำเนินงาน ของโครงการ ทันทปปฏิรูป
เพื่อจิตสาธารณะ คณะทันตแพทยศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล ทำให้โครงการฯ ได้รับการคัดเลือกจาก
แผนงานโรงเรียนทันตแพทย์สร้างสุข ให้เป็น 1 ใน 5 Best
Practice ในระดับประเทศ ปี 2554

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ขวัญจิต ศตวงศาโรจน์
ศิษย์เก่าสถาบันฯและอาจารย์ประจำหลักสูตรศิลปศาสตรมหา
บัณฑิต สาขาวิชาภาษาและวัฒนธรรมเพื่อการสื่อสารและการพัฒนา
ได้รับรางวัลวิทยานิพนธ์ดีเด่น ระดับปริญญาเอก ประจำปี 2554
จากสำนักงานคณะกรรมการการวิจัยแห่งชาติ วิทยานิพนธ์เรื่อง
“การตายของเด็กที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างกลุ่มชาติพันธุ์ใน
ประเทศไทย: กรณีศึกษาเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ”

1.8 บุคลากรสถาบันฯ

สถาบันฯ มีบุคลากรทั้งสิ้น 125 คน* จำแนกตามประเภทดังนี้

ประเภทบุคลากร	วุฒิการศึกษา
สายวิชาการ ข้าราชการ พนักงานมหาวิทยาลัย 29 คน ศาสตราจารย์เกียรติคุณ 1 ศาสตราจารย์ 1 รองศาสตราจารย์ 14 ผู้ช่วยศาสตราจารย์ 4 อาจารย์ 9 ผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศ 3 คน นักวิจัย 4 คน ข้าราชการ 1 พนักงานมหาวิทยาลัยเงินอุดหนุน 2 พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้ 1	ปรินญาเอก 27 คน ปรินญาโท 2 คน ปรินญาเอก 2 คน ปรินญาโท 1 คน ปรินญาเอก 2 คน ปรินญาโท 2 คน
รวม 36 คน	รวม 36 คน
สายสนับสนุนวิชาการ ข้าราชการ 4 คน พนักงานมหาวิทยาลัยเงินอุดหนุน 27 คน พนักงานมหาวิทยาลัยเงินรายได้สถาบันฯ 6 คน ลูกจ้างประจำเงินงบประมาณ 11 คน ลูกจ้างประจำเงินรายได้สถาบันฯ 2 คน ลูกจ้างโครงการวิจัยสถาบันฯ 39 คน	ปรินญาโท 35 คน ปรินญาตรี 33 คน ต่ำกว่าระดับปรินญาตรี 21 คน
รวม 89 คน	รวม 89 คน
รวม 125 คน	

* ข้อมูลวันที่ 30 กันยายน 2554

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินงาน

- 2.1 งานวิจัยทางด้านประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 2.2 งานจัดการศึกษาทางประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์
- 2.3 งานบริการวิชาการแก่สังคม
- 2.4 งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินงาน

2.1 งานวิจัยทางด้านประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ดำเนินการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงประชากรและผลกระทบที่มีต่อสังคม ครอบครัว และบุคคล เพื่อเป็นข้อมูลพื้นฐาน ในการแสวงหาแนวทางแก้ไข เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรให้ดีขึ้น สอดคล้องกับสภาพความเป็นจริงของประเทศไทย ท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทางเศรษฐกิจและสังคมในสังคมโลก และเพื่อให้การวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกับแนวนโยบายในแผนพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในอันที่จะรักษาอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจให้อยู่ในระดับที่เหมาะสม มีการกระจายรายได้และกระจายการพัฒนาสู่ภูมิภาคและชนบท และยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากร

2.1.1 โครงการวิจัยในรอบปี 2554

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม ได้ดำเนินการศึกษาวิจัยที่สำคัญใน 6 กลุ่ม การวิจัยดังต่อไปนี้

1. การเปลี่ยนแปลงประชากร ครอบครัว และสังคม (Demographic Transition, Family, and Social Changes)
2. ผู้สูงอายุ (Elderly)
3. เพศวิถี เพศภาวะ อนามัยเจริญพันธุ์ และเอชไอวี/เอดส์ (Sexuality, Reproductive Health and HIV/AIDS)
4. ประชากร สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ (Population, Environment and Health)
5. การย้ายถิ่น ความเป็นเมือง และแรงงานศึกษา (Migration, Urbanization and Labor Studies)
6. ประเด็นเร่งด่วนเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategic Research)

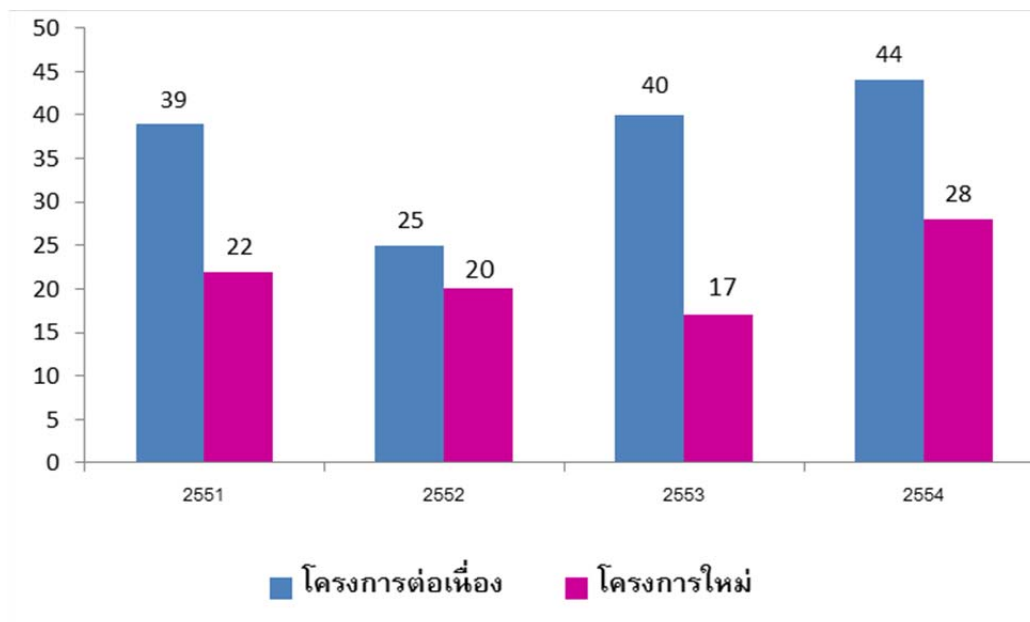

การเก็บข้อมูลภาคสนามโครงการ “ปัญหาหนี้ในระบบของเกษตรกรไทย”

การเก็บข้อมูลภาคสนามโครงการ “การเฝ้าระวังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการดูแลระยะยาว เพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุไทย”

กราฟแสดงจำนวนโครงการวิจัย ปี 2551 - 2554

1. การเปลี่ยนแปลงประชากร ครอบครัวและสังคม (Demographic Transition, Family, and Social Changes)

เป้าหมายหลักของงานวิจัยกลุ่มนี้ คือ การผลิตองค์ความรู้ด้านการเปลี่ยนแปลงประชากรและครอบครัว ที่อยู่บนฐานของการวิจัย เพื่อถ่ายทอดไปสู่ผู้กำหนดนโยบาย ให้สามารถรับมือกับการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้นได้อย่างเหมาะสม ประเด็นงานวิจัยในขอบข่ายความสนใจของกลุ่มงานวิจัยนี้ คือ สาเหตุและนัยสำคัญของการเปลี่ยนแปลงของประชากร และครอบครัวในสังคมไทย รวมถึงการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการวางแผนครอบครัว และการเปลี่ยนแปลงภาวะเจริญพันธุ์ การสมรส และการครองเรือน วัยรุ่น ที่มีต่อการเปลี่ยนแปลงประชากรและครอบครัว ในปี 2554 งานวิจัยของสถาบันฯ ที่อยู่ในกลุ่มนี้ เช่น

โครงการศึกษาการเปลี่ยนแปลงทางประชากรและครอบครัว: ผลกระทบต่อสังคมไทยและทางเลือกเชิงนโยบาย (The Study of Population and Family Changes: Impacts on Thai Society and Policy Implications) เป็นโครงการต่อเนื่อง ปีที่ 3 ประกอบด้วย 2 โครงการย่อย คือ

- 1) โครงการศึกษาตัวกำหนด และผลของการเปลี่ยนแปลงประชากรต่อสังคมไทย
- 2) โครงการสำรวจการเปลี่ยนแปลงครอบครัว และครัวเรือนจังหวัดกาญจนบุรี

แหล่งทุน : ทุนอุดหนุนการวิจัยจากเงินงบประมาณแผ่นดินของมหาวิทยาลัยมหิดล

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.สุรียพร พันพึ้ง

2. ผู้สูงอายุ (Elderly)

ประเทศไทยได้ก้าวเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงอายุภายในระยะเวลาอันรวดเร็ว โดยมีจำนวนประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมดของประเทศ งานวิจัยในประเด็นนี้เน้นการศึกษาผลกระทบที่เกิดขึ้นกับผู้สูงอายุในสังคมไทย ในมิติต่างๆ เพื่อให้เป็นประโยชน์ในการเตรียมความพร้อมของประชากร ให้สามารถก้าวสู่วัยสูงอายุได้อย่างมีคุณภาพ ในปี 2554 งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประเด็นผู้สูงอายุ เช่น

1. การเฝ้าระวังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและการดูแลระยะยาวเพื่อเสริมสร้างสุขภาวะของผู้สูงอายุไทย (Demographic, Socioeconomic, Cultural, Surveillance and Long Term Care for the Well-Being of Thai Elderly) ประกอบด้วย 4 ชุดโครงการย่อย คือ
 - การคาดประมาณประชากรสูงอายุที่มีภาวะทุพพลภาพ
 - การเฝ้าระวังการเปลี่ยนแปลงทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรมและสุขภาวะของผู้สูงอายุในพื้นที่ จังหวัดกาญจนบุรี
 - การพัฒนารูปแบบการสร้างเสริมคุณค่าและการใช้ศักยภาพของผู้สูงอายุ
 - การพัฒนารูปแบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

แหล่งทุน : สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

หัวหน้าโครงการ : ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล

2. ความเป็นธรรมและอุปสรรคในการเข้าถึงบริการสุขภาพ และสวัสดิการสาธารณะของผู้สูงอายุไทยที่มีภาวะโรคเรื้อรัง ในเขตภาคกลางและกรุงเทพมหานคร (Equity and Obstacles in Accessing Health Services and Public Welfare among Thai Elderly with Chronic Diseases in Central Region and Bangkok)

แหล่งทุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.)

หัวหน้าโครงการ : อ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์

3. การจัดทำแผนที่ทิศทางการวิจัย (Research Mapping) ผลกระทบจากการเปลี่ยน

"นิยามผู้สูงอายุ" และการขยาย "กำหนดเกษียณอายุ"

(Research Mapping for Impacts of Re-defining "the Elderly" and Extending "the Retirement Age")

แหล่งทุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หัวหน้าโครงการ : อ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์

4. การศึกษาเพื่อหารูปแบบการส่งเสริมการมีงานทำ แก่ผู้สูงอายุในพื้นที่ชนบท

(Model Study of Employment Promotion for the Elderly in Rural Areas)

แหล่งทุน : สำนักงานเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.กุศล สุนทรธาดา

3. เพศวิถี เพศภาวะอนามัยเจริญพันธุ์ และเอชไอวี/เอดส์ (Sexuality, Reproductive Health and HIV/AIDS)

งานวิจัยของสถาบันฯ ที่เชื่อมโยงกับมิติเพศวิถีมี 3 กลุ่ม ประกอบด้วย กลุ่มที่หนึ่ง: การวางแผนครอบครัว ภาวะเจริญพันธุ์ และการอนามัยแม่และเด็ก กลุ่มที่สอง: เพศสัมพันธ์ โรคเอดส์ โรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ อนามัยเจริญพันธุ์ และสุขภาพทางเพศ และกลุ่มที่สาม: บทบาทหญิงชาย และการพัฒนา ในปี 2554 งานวิจัยของสถาบันฯ ในกลุ่มนี้ เช่น

1. การประเมินการป้องกันการติดเชื้อเอชไอวีในกลุ่มประชากรที่มีภาวะเสี่ยงสูง ผู้ต้องขัง และแรงงานข้ามชาติ ในประเทศไทย (ภายใต้โครงการกองทุนโลกรอบที่ 8)

(Evaluating the Prevention of HIV Infection in a Population at High Risk Prisoners and Migrant Workers in Thailand (The Global Fund Round 8))

แหล่งทุน : กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้าโครงการ : ศ.เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์

2. การส่งเสริมการเข้าถึงบริการป้องกันและดูแลรักษา HIV/AIDS ในเรือนจำ

(Promote Access to Prevention and Care of HIV / AIDS in Prisons)

แหล่งทุน : สำนักโรคเอดส์ วัณโรคและโรคติดต่อทางเพศสัมพันธ์ (สอวพ.)

กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.วาทีณี บุญชะลิกษ์

3. การส่งเสริมการเข้าถึงบริการอนามัยเจริญพันธุ์ สำหรับเยาวชนย้ายถิ่นในกรุงเทพมหานคร

(Expanding Access to Sexual and Reproductive Health Information and Services for Factory Migrant Youth in Bangkok, Thailand)

แหล่งทุน : องค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO)

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.อมรา สุนทรธาดา

4. การวิจัยประเมินผลภายนอกโครงการด้านเอดส์ รอบที่ 1 RCC

(Aligning Care and Prevention of HIV/AIDS With Government Decentralization to Achieve Coverage)

แหล่งทุน : สำนักงานบริหารโครงการกองทุนโลก กรมควบคุมโรค

หัวหน้าโครงการ : ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล

5. โครงการประเมินผลกระทบการให้ความรู้เรื่องเพศศึกษา และสุขภาวะทางเพศแก่วัยรุ่น โดยการ
จัดนิทรรศการ

(The Impact of Exhibition on Students' and Teachers' Knowledge about Healthy Sexuality)

แหล่งทุน : องค์การการศึกษาวิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO)

หัวหน้าโครงการ : รศ.อรทัย อาจอ่ำ

การประชุมเชิงปฏิบัติการ ครั้งที่ 2 การอภิปรายผลการประเมินผลภายนอกโครงการด้านเอดส์ รอบที่ 1-RCC

4. ประชากร สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ (Population, Environment and Health)

การวิจัยของกลุ่มประชากร สิ่งแวดล้อม และสุขภาพ มุ่งเน้นไปที่การทำความเข้าใจปฏิสัมพันธ์ระหว่าง การเปลี่ยนแปลงทางประชากรและสิ่งแวดล้อม ที่ส่งผลต่อสุขภาพหรือสุขภาวะของประชากรจำแนกตามกลุ่ม เพศ วัยและอาชีพ ต่างๆ นอกจากนี้ ยังให้ความสนใจและความสำคัญในกระบวนการ แนวทาง/วิธีการ รูปแบบการวิจัย รวมทั้ง แนวคิด ทฤษฎี มุมมองใหม่ๆ ที่จะนำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ เพื่อสะท้อนภาพปัญหาของประเทศให้ผู้เกี่ยวข้อง และสังคม เกิดพลังร่วมในการผลักดันให้มีการแก้ไขปัญหาของประเทศไทย โดยมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนได้อย่างแท้จริง ในปี 2554 งานวิจัยในกลุ่มนี้ เช่น

1. การจัดทำรายงานสุขภาพคนไทย ปี 2551-2554 (Thai Health Phase III)

แหล่งทุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.ชินุฑา กาญจนะจิตรา

2. การจับตาสถานการณ์ความสุขของคนทำงานในประเทศไทย ในช่วงปี 2554 - 2557

(Happiness Watch in Thailand 2011 - 2014)

แหล่งทุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร. ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต

3. รายงานสถานการณ์สุขภาพจิตประจำปี (Mental Health Project)

แหล่งทุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุน การสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ผ่านแผนงานสร้างเสริมสุขภาพจิต

เพื่อสุขภาพะสังคมไทย

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.รศรินทร์ เกรย์

4. การประเมินผลการใช้เครื่องมือสื่อการเรียนรู้ เพื่อสร้างเสริมสุขภาพจิตในกลุ่มนักเรียนวัยรุ่น และผู้ปกครอง (Evaluation of Media Using for Mental Health Improvement among Teenager Students and Guardians)

แหล่งทุน : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.)

หัวหน้าโครงการ : อ.ดร.อุมารณ ภัทรวาณิชย์

5. การสนับสนุนการดำเนินงานคณะกรรมการการศึกษาและติดตามการเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและนโยบายสุขภาพ (Support Education the National Commission on International Trade and Health Study Project)

แหล่งทุน : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.ชนัญญา กาญจนะจิตรา

6. การทบทวนและสังเคราะห์องค์ความรู้เกี่ยวกับแบบแผนพฤติกรรมด้านอาหาร และโภชนาการของแม่และเด็ก (The Review and Synthesis of Knowledge about the Behavioral Patterns of Food and Nutrition of Mothers and Children)

แหล่งทุน : สถาบันวิจัยโภชนาการ มหาวิทยาลัยมหิดล

หัวหน้าโครงการ : ผศ.ดร.ภาณี วงษ์เอก

7. การสนับสนุนการดำเนินงานคณะกรรมการการศึกษาและติดตามการเจรจาการค้าระหว่างประเทศที่มีผลกระทบต่อสุขภาพและนโยบายสุขภาพ (Support Education the National Commission on International Trade and Health Study Project)

แหล่งทุน : สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.ชนัญญา กาญจนะจิตรา

5. การย้ายถิ่น ความเป็นเมือง และแรงงานศึกษา (Migration, Urbanization and Labor Studies)

กลุ่มวิจัยการย้ายถิ่น ความเป็นเมือง และแรงงานศึกษา มุ่งเน้นศึกษาประเด็นการย้ายถิ่นภายในประเทศ การย้ายถิ่นระหว่างประเทศ ความเป็นเมือง การตั้งถิ่นฐานของมนุษย์ กำลังแรงงานและตลาดแรงงาน โดยนำเอาแนวคิด ทฤษฎี และระเบียบวิธีวิจัยมาใช้ในการศึกษาและนำผลของการศึกษาไปสู่การกำหนดนโยบาย กรอบวิสัยทัศน์ และทิศทางการวิจัยในอนาคต ในปี 2554 งานวิจัยในกลุ่มนี้ เช่น

1. การวิเคราะห์สถานการณ์เกี่ยวกับการเข้าถึงบริการด้านสุขภาพที่เกี่ยวข้องกับเอชไอวี วัณโรค และมาลาเรียของแรงงานข้ามชาติ (Situational Analysis on Migrants' Access to Health Care Services Related to HIV, TB, and Malaria)

แหล่งทุน : Save the Children UK

หัวหน้าโครงการ : ศ.เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสสุทธิพงศ์

2. ศูนย์ศึกษาการย้ายถิ่นมหิดล (Mahidol Migration Center)

แหล่งทุน : Rockefeller Foundation

หัวหน้าโครงการ : ศ.เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสสุทธิพงศ์

3. Children Living apart from Parents due to Internal Migration (CLAIM)

แหล่งทุน : UNICEF Thailand

หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.อารี จำปากล้า

การประชุม “โครงการศูนย์ศึกษาการย้ายถิ่นมหิดล (Mahidol Migration Center)”

6. ประเด็นเร่งด่วนเพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์ชาติ (National Strategic Research)

การวิจัยประเด็นเร่งด่วนสามารถตอบสนองต่อทิศทางและยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศในแผนพัฒนาฉบับที่ 11 และนโยบายยุทธศาสตร์การวิจัยของชาติ โดยมุ่งเน้นไปที่การวิจัยเพื่อสนับสนุน และผลักดันให้เกิดการปรับปรุง/ปรับเปลี่ยน/พัฒนา ทั้งเชิงโครงสร้าง ระบบกลไกเชิงสถาบันใหม่ๆ และนโยบายต่างๆ ที่มีความสำคัญต่อการมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชากรทุกกลุ่ม และเน้นการวิจัยเพื่อเพิ่มคุณภาพประชากร/ทุนมนุษย์/ทุนทางสังคม/ทุนทางวัฒนธรรม ในปี 2554 งานวิจัยในกลุ่มนี้ เช่น

1. การรณรงค์การจัดทำสำมะโนประชากรและเคหะ พ.ศ. 2553
(The Collaborative Advocacy Project between NSO and IPSR to Strengthen The 2010 Population and Housing Census - PHC)
แหล่งทุน : สำนักงานสถิติแห่งชาติ
หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล
2. ปัญหาหนี้ในระบบของเกษตรกรไทย
(The Informal Debt Problem among Thai Agriculturalists Project)
แหล่งทุน : ศูนย์วิจัยธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร
หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.โยธิน แสงวงศ์
3. การศึกษาสภาพปัญหาการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย
(A Study on the Extreme Forms of Child Labour in Thailand)
แหล่งทุน : สำนักงานคุ้มครองแรงงาน กรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน กระทรวงแรงงาน
หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต

4. โครงการติดตามผลกระทบของนโยบายควบคุมการบริโภคยาสูบในประเทศ
(Tobacco Control Policy Evaluation in South East Asia [Thailand])
แหล่งทุน : The Cancer Council Victoria, Australia
หัวหน้าโครงการ : รศ.ดร.บุปผา ศิริรัมย์

2.1.2 บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ในวารสารระดับชาติ และระดับนานาชาติ ในปี 2554 จำนวน 40 เรื่อง
ดังต่อไปนี้

วารสารระดับชาติ

พงษ์ศักดิ์ หมีนศักดิ์ และ วาทีณี บุญชะลิกษ์. (2011). เพศสัมพันธ์ในวัยผู้สูงอายุ : ศึกษาในเขตชนบทจังหวัด
กาญจนบุรี. วารสารประชากร Thai Population Journal. ปีที่ 2 / ฉบับที่ 2 มีนาคม 2554 Volume 2 /
Number 2, March 2011.

เรวดี สุวรรณพเก้า และ รศรินทร์ เกรย์. (2011). คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่เฝ้าระวังทางประชากร
กาญจนบุรี. วารสารประชากร Thai Population Journal. ปีที่ 2 / ฉบับที่ 2 มีนาคม 2554 Volume 2 /
Number 2 March 2011.

วรชัย ทองไทย และ รศรินทร์ เกรย์. การพนัน หินส และความสุข. วารสารประชากร Thai Population Journal.
ปีที่ 3 / ฉบับที่ 1 กันยายน 2554 Vol.3 / No.1 September 2011

ศุทธิดา ชนวนัน และ ปราโมทย์ ประสาทกุล. (2011). การรอดชีพที่เพิ่มขึ้นในกลุ่มประชากรสูงอายุในประเทศไทย
พ.ศ. 2503 - 2543. วารสารประชากร Thai Population Journal. ปีที่ 2 / ฉบับที่ 2 มีนาคม 2554
Volume 2 / Number 2 March 2011.

อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์, วาทีณี บุญชะลิกษ์, จรัมพร ให้อยอง, เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และ กัญญา อภิพรชัยสกุล. (2011).
ความรู้และพฤติกรรมการป้องกันเอดส์ในกลุ่มแรงงานข้ามชาติจากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานแรงงาน
ข้ามชาติในประเทศไทย ปี 2553. วารสารประชากร Thai Population Journal. ปีที่ 3/ฉบับที่ 1 กันยายน 2554
Vol.3 / No.1, September 2011.

วารสารระดับนานาชาติ

Adhikari, Ramesh and Yothin Sawangdee. (2011). **Influence of Women's Autonomy on Infant Mortality
in Nepal.** Reproductive Health 2011. 8:7 doi:10.1186/1742-4755-8-7 Published : 19 April 2011.

Adhikari , Ramesh, Kusol Soonthorndhada and Fariha Haseen. (2011). **Labor Force Participation in Later
Life : Evidence from a Cross-Sectional Study in Thailand.** BMC Geriatrics 2011. 11:15 doi:10.1186/
1471-2318-11-15 Published : 8 April 2011.

Adhikari, Ramesh, Aree Jampaklay and Aphichat Chamrathirong. (2011). **Impact of Children's Migration on
Health and Health Care-Seeking Behavior of Elderly Left Behind.** BMC Public Health.11:143,2011.

Atwood, Katharine A., Rick S. Zimmerman, Pamela K. Cupp, Warunee Fongkaew, Brenda A. Miller,
Hilary F.Byrnes, Aphichat Chamrathirong, Orratai Rhucharoenpornpanich, Nonthathorn Chaiphet,
Michael J. Rosati and Warunee Chookhare. (2011). **Correlates of Pre-Coital Behaviors, Intentions,
and Sexual Initiation among Thai Youth.** Journal of Early Adolescence. forthcoming 2011.

Byrnes, Hilary F., Brenda A. Miller, Aphichat Chamrathirong, Orratai Rhucharoenpornpanich, Pamela K. Cupp,
Katharine A. Atwood, Warunee Fongkaew, Michael J. Rosati and Warunee Chookhare. (2011).
**Neighborhood Perceptions and Parent Outcomes in Family Based Prevention Programs for Thai
Adolescents: The Role of Program Engagement.** Journal of Drug Education. Volume 41, Number 2,
2011.

- Byrnes, Hilary F, Brenda A Miller, Aphichat Chamratihirong, Orratai Rhucharoenpornpanich, Pamela K Cupp, Katharine A Atwood, Warunee Fongkaew, Michael J Rosati, Rick S Zimmerman and Warunee Chookhare. (2011). **The Roles of Perceived Neighborhood Disorganization, and Social Control in Urban Thai Adolescents' Substance Use and Delinquency.** Yourh & Society. August 2011, Pages : 1-35.
- Chamratrithirong, Aphichat, Brenda A. Miller, Hilary F. Byrnes, Orratai Rhucharoenpornpanich, Pamela K. Cupp, Michael J. Rosati, Warunee Fongkaew, Katharine A. Atwood and Warunee Chookhare. (2011). **Spirituality within the Family and the Prevention of Health Risk Behavior among Adolescents in Bangkok, Thailand.** Social Science & Medicine. Volume 71, Issue 10, Pages 1855-1863, November 2011,
- Firestone, Rebecca, Sureeporn Punpuing, Karen E. Peterson, Dolores Acevedo-Garcia and Steven L. Gortmaker. (2011). **Child Overweight and Undernutrition in Thailand: Is There an Urban Effect?.** Social Science & Medicine. 72 (2011). Page: 1420-1428.
- Gray, Rossarin Soottipong, Aphichat Chamratrithirong, Umaporn Pattaravanich and Pramote Prasartkul. (2011). **Happiness among Adolescent Students in Thailand: Family and Non-Family Factors.** Social Indicators Research, DOI:10.1007/s11205-011-9954-y. Published online: 19 October 2011.
- Jampaklay, Aree and Fariha Haseen. (2011). **Marital Unions and Unmarried Cohabitationh in Bangkok, Thailand: Are Cohabitors Different from Singles or Married People ?.** Journal of Asian Population Studies 2011. Volume 7, Number 2.
- Jiawiwatkul, U., Aekplakorn, W., Vapattanawong, P., Prasartkul, P., and Porapakkham, Y., (2011). **Changes in Active Life Expectancy among Older Thais: Results from the 1997 and 2004 National Health Examination Surveys.** Asia-Pacific Journal of Public Health. Doi: 10.1177/1010539511409923, 2011.
- Kanchanachitra, Churnrurtai, Magnus Lindelow, Timothy Johnston, Piya Hanvoravongchai, Fely Marilyn Lorenzo, Nguyen Lan Huong, Siswanto Agus Wilopo and Jennifer Frances dela Rosa. (2011). **Human Resources for Health in Southeast Asia: Shortages, Ddistributonal Challenges, and International Trade in Health Services.** The Lancet, Health in Southeast Asia. January, 2011.
- Kanchanachitra, Churnrurtai, Magnus Lindelow, Timothy Johnston, Piya Hanvoravongchai, Fely Marilyn Lorenzo, Nguyen Lan Huong, Siswanto Agus Wilopo and Jennifer Frances dela Rosa. (2011). **Neighborhood Perceptions and Parent Outcomes in Family Based Prevention Programs for Thai Adolescents : The Role of Program Engagement.** Journal of Drug Education. Volume 41, Number 2, Pages: 161-181. 2011.
- Khun, Sithon and Aphichat Chamratrithirong. (2011). **Impact of Microcredit Program on Rural Out-Migration for Employment: Evidence from Village Revolving Fund Program in Kanchanaburi Province, Thailand.** Journal of Population and Social Studies. Volume 20, Number 1, Pages:2170-2180. July, 2011
- Kitisriworaphan, Thanate, Yothin Sawangdee and Wimontip Musikaphan. (2011). **Unwilling and Unwitting : Problems of the Thai Construction Workers Dealing With the Newly Emergent Risk of Nanomaterials.** Journal of Population and Social Studies. Volume 19, Number 2, January 2011.
- Li, Lin, Borland, Ron, Yong, Hua-Hie, Fong, Geoffrey T., Bansal-Travers, Maansi, Quah, Anne C. K.,

- Buppha Sirirassamee. (2011). **Predictors of Smoking Cessation Among Adult Smokers in Malaysia and Thailand: Findings from the International Tobacco Control Southeast Asia survey.** Nicotine and Tobacco Research. Volume 12, Issue SUPPL. 1, October 2010, Pages: S34-S44.
- Miller, Brenda A., Hilary F. Byrnes, Pamela K. Cupp, Apichat Chamrathirong, Orratai Rhucharoenpornpanich, Warunee Fonkaew, Michael J. Rosati, Warunee Chookhare, Rick S. Zimmrman (2011). **Thai Parenting Practices, Family Rituals and Risky Adolescent Behaviors: Alcohol Use, Cigarette Use and Delinquency.** International Journal of Child and Adolescent Health. Volume 4, Issue 4, 2011
- Perera, Sunethra and Aree Jampaklay. (2011). **International Migration and Children Left Behind: Impacts on Children's School Enrolment in Sri Lanka.** Srilanka Journal of Population Studies SLJP. Volume 12, Number 13, February 2011, Pages : 81-100.
- Rosati, Michael J, Pamela K. Cupp, Warunee Chookhare, Brenda A. Miller, Hilary F. Byrnes, Warunee Fongkaew, Jude Vanderhoff, Aphichat Chamrathirong, Orratai Rhucharoenpornpanich and Katharine A. Atwood. (2011). **Success Implementation of Thai Family Matters: Strategies and Implications.** Health Promotion Practice. forthcoming, 2011.
- Santiphop, Thirapong, Rajendra P. Shrestha and Manzul K. Hazarika. (2011). **An Analysis of Factors Affecting Agricultural Land Use Patterns and Livelihood Strategies of Farm Households in Kanchanaburi Province, Thailand.** Journal of Land Use Science. 10.1080/1747423X.2011. 587208, June 2011.
- Sucharitakul, Saranya and Sureeporn Punpuing. (2011). **Migration Duration and Household Asset Change.** Srilanka Journal of Population Studies SLJP. Volume 12, Number 13, Pages : 32-54, February 2011.
- Sciortino, Rosalia, Neni Ridarineni, and Brahmaputra Marjadi. (2011). **Caught between Social and Market Considerations: A Case Study of Muhammadiyah Charitable Health Services.** © 2010 Reproductive Health Matters. Volume 18, Issue 36, Pages : 25-34, November 2011.
- Siahpush, M., Borland, R., Fong, G. T., Elton-Marshall, T., Yong H-H., and Holmuyong, C. (2011). **Socioeconomic Differences in the Effectiveness of the Removal of the "Light" Descriptor on Cigarette Packs: Findings from the International Tobacco Control (ITC) Thailand Survey.** International Journal of Environmental Research and Public Health 2011. Volume 8, Number 6, Pages: 2170-2180. June, 2011.
- Smuseneeto, Anlaya, and Kusol Soonthornhdada. (2011). **The Impact of Health Factors on Financial Security among The Thai Elderly in 2002 and 2007.** Journal of Health Research. Volume 25, Number 1, Pages : 11-14, 2011.
- Smuseneeto Anlaya and Kusol Soonthornhdada. (2011). **Changes in Economic Security Among Thai Elderly : Evidence from National Elderly Surveys, 2002 and 2007.** Srilanka Journal of Population Studies SLJP. Volume 12, Number 13, February 2011, Pages : 101-114.
- Sophonratanapokin, Benjawan, Pakaratee Chaiyawat and Yothin Sawangdee. (2011). **Reason of Exercise and No-exercise in the Young-Old Elderly in Tambon Salaya, Nakhon Pathom.** Thammasat Medical Journal. Volum 11, Number 2, Pages: 137-146. April-June, 2011.
- Soe, Khaing Khaing, Sureeporn Punpuing, Aphichat Chamrathirong and Philip Guest. (2011). **The Impact of Migration on Mobility of Other Family Members in Thailand.** Asian Population Studies. Volume 7, Number 2, Pages : 107-121, June 2011.

- Suttajit, S., Punpuing, S., Jirapramukpitak, T., Tangchonlatip, K., Darawuttimaprakorn, N., Stewart, R., Dewey, M. E., Prince, M. and Abas, M. A. (2011). **Impairment, Disability, Social Support and Depression among Older Parents in Rural Thailand.** Psychological Medicine, Volume 40, Issue 10, Pages: 1711-1721. 2011.
- Thanakwang, Kattika and Kusol Soonthorndhada. (2011). **Mechanisms by Which Social Support Networks Influence Healthy Aging Among Thai Community-Dwelling Elderly.** Journal of Aging and Health. DOI: 10.1177/0898264311418503 <http://jah.sagepub.com>. Pages : 1-27.
- Theobald, Sally, Lot Nyirenda, Olivia Tulloch, TreenMakwiza and Amara Soonthorndhada. (2011). **Sharing Experiences and Dilemmas of Conducting Focus Group Discussions on HIV and Tuberculosis in Resource-Poor Settings.** International Health. Volume 3, Issue 1, March 2011, Pages 7-14.
- Vapattanawong, Patama and Pramote Prasartkul. (2011). **Under-registration of Deaths in Thailand in 2005-2006: Results of Cross-Matching Data from Two Sources.** Bulletin of the World Health Organization 2011. 89:806-812. doi: 10.2471/BLT.10.083931. (Published online : 23 August 2011)
- Vijitsoonthornkul, Kamonthip, Yothin Sawangdee, Aphichat Chamratrithirong, and Wansa Pua-in. (2011). **The Changes of Premature Mortality in Thailand between 1997 and 2006.** Journal of Health Research. Volume 25, Number 2, June 2011.

บทความในหนังสือ

- Boonyamanond, Sawarai and Sureeporn Punpuing. (2011). **Impact of the 1997-98 Financial Crisis on Employment Migration and Poverty: Lessons Learnt from Thailand.** 12 Poverty Food.ind, Pages: 323 - 354, June 2011.
- Prasartkul, Pramote, Patama Vapattanawong and Varachai Thongthai. (2011). **Fertility Transition and Its Impact.** Impact of Demographic Change in Thailand, (UNFPA). Pages : 17-33. 2011.
- Punpuing, Sureeporn and Kerry Richter. (2011). **Urbanization and Migration Impact.** Impact of Demographic Change in Thailand, (UNFPA). Pages 99-113, 2011.

รายงานวิจัย

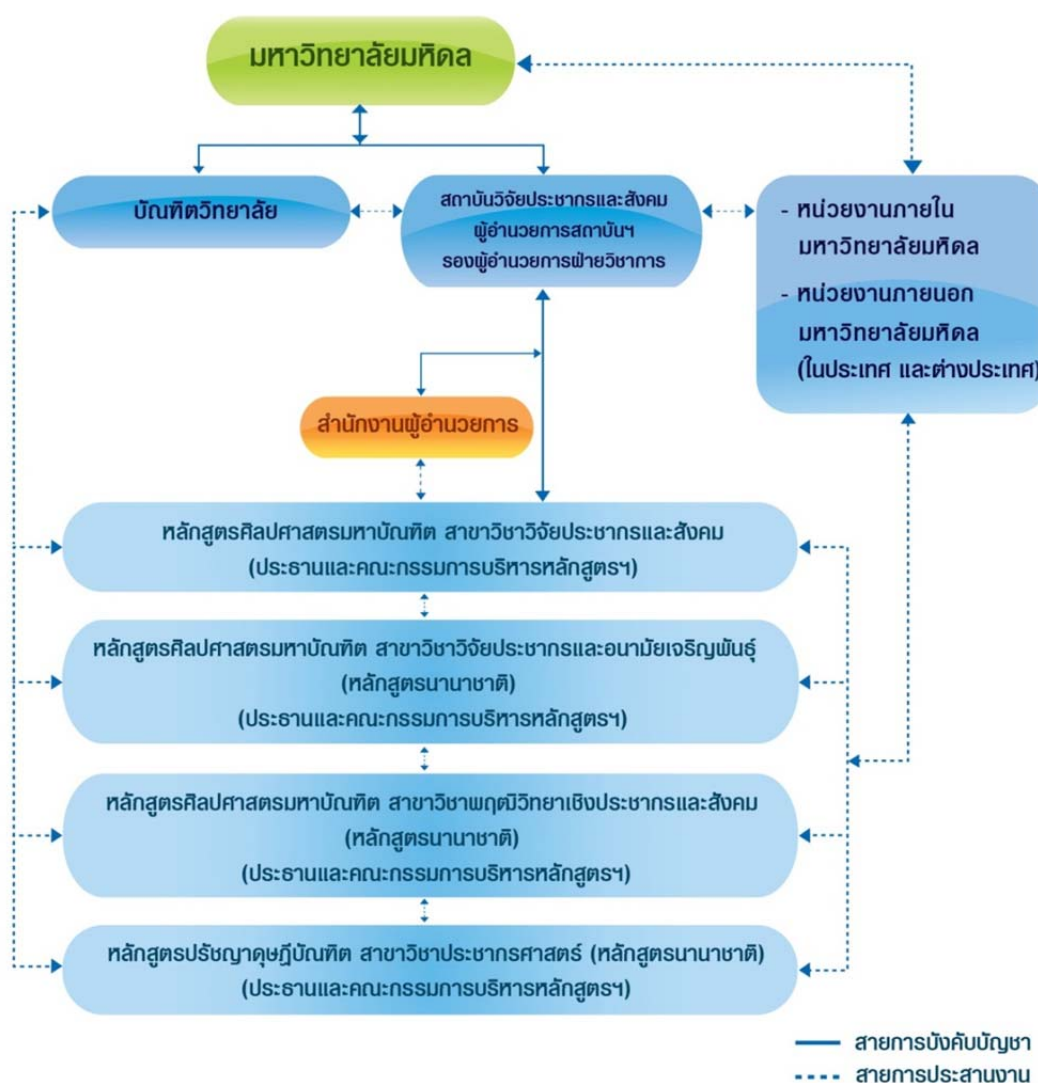
- กุลภา วจนสาระ. (2554). เรื่องเพศจากข่าว 3 ปี: ช่มชืด ท้องไม่พร้อม แม่วัยรุ่นและเทคโนโลยีเจริญพันธุ์. เอกสารของสถาบันฯ ลำดับที่ 386
- Mahidol Migration Center (MMC). (2554). ชีวิตจริงที่ไม่ถูกมองเห็นของเหยื่อการค้ามนุษย์ในประเทศไทย. Mahidol Migration Center (MMC). (2554). **Snap Shot Stories from Invisible Victims of Trafficking in Thailand.**
- อรทัย อาจอ่ำ และคณะ. (2554). รายงานการประเมินผลโครงการทันตปฏิรูปเพื่อจิตสาธารณะ คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- อรทัย อาจอ่ำ และคณะ. (2554). รายงานการวิจัยประเมินผลการพัฒนาระบบการดูแลคนพิการโดยใช้ครอบครัวและชุมชนเป็นฐาน อำเภอห้วยยาบ จังหวัดจันทบุรี.
- สุริย์พร พันพื้ง และ มาลี สันภูวรรณ. ประชากรและสังคม 2554 "จุดเปลี่ยนประชากรจุดเปลี่ยนสังคมไทย" เอกสารของสถาบันฯ ลำดับที่ 382
- เกรียงศักดิ์ โรจนคูรีเสถียร, Simon Baker และ สุภรณ์ จรัสสิทธิ์. (2554). **สมุดแผนที่สุขภาพ 2553.** เอกสารของสถาบันฯ ลำดับที่ 379

กุลภา วนสาระ. (2554). ภาพและชีวิตครอบครัวในสังคมไทย. เอกสารของสถาบันฯ ลำดับที่ 381
 กฤตยา อาชวนิจกุล. (2554). จินตนาการใหม่ทางสังคมวิทยา. เอกสารของสถาบันฯ ลำดับที่ 376
 ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา, ชาย โพธิ์สิตา, กฤตยา อาชวนิจกุล, เฉลิมพล แจ่มจันทร์. (2554). **สุขภาพคนไทย 2554**
 เอชไอเอ กลไกพัฒนานโยบายสาธารณะเพื่อชีวิตและสุขภาพ. เอกสารของสถาบันฯ ลำดับที่ 37

2.2 งานจัดการศึกษาทางประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์

การจัดการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาด้านประชากรศาสตร์และสังคมศาสตร์เป็นหนึ่งในพันธกิจหลักของสถาบันวิจัยประชากรและสังคม กลยุทธ์ในการจัดการศึกษาของสถาบันฯ ที่สำคัญคือ สร้างความเข้มแข็งในการพัฒนานักศึกษาให้มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยของสถาบันฯ และจัดการความรู้ที่มุ่งเน้นการสร้างเสริมความรู้สู่การปฏิบัติ และมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของบัณฑิตและผู้ใช้บัณฑิตให้มากที่สุด

โครงสร้างการดำเนินงานด้านการเรียนการสอนของสถาบัน

2.2.1 หลักสูตรของสถาบันฯ

ระดับมหาวิทยาลัย มี 3 หลักสูตร คือ

1) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม

- มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มพูนความรู้ความสามารถของบุคลากรในด้านการวิจัยวางแผนและวิเคราะห์ปัญหาประชากรและสังคมในแง่มุมต่างๆ และสามารถนำความรู้ด้านประชากรไปประยุกต์ใช้ในการวางแผนหรือดำเนินโครงการต่างๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เปิดสอนเมื่อ ปี 2521 ชื่อหลักสูตรสังคมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาประชากรศาสตร์
- ปี 2527 เปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรสังคมศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม
- ปี 2541 - ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม

2) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ)

- มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบุคลากรให้มีพื้นฐานความรู้ด้านประชากรศาสตร์และอนามัยเจริญพันธุ์ มีความรู้ความสามารถในการวิจัยประเมินผล และวิเคราะห์โครงการและกิจกรรมต่างๆ ด้านประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ รวมทั้งโครงการวางแผนครอบครัวในประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- เปิดสอนเมื่อปี 2531 ชื่อหลักสูตรสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม (หลักสูตรนานาชาติ)
- ปี 2536 เปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและการวางแผนครอบครัว (หลักสูตรนานาชาติ)
- ปี 2539 เปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรสังคมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรอนามัยเจริญพันธุ์ ผู้ติดเชื้อเอชไอวีและโรคเอดส์ (หลักสูตรนานาชาติ)
- ปี 2540 - ปัจจุบัน เปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ)

3) หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพฤติกรรมวิทยาเชิงประชากรและสังคม (หลักสูตรนานาชาติ)

- มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างนักวิชาการ และนักวิจัยให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านสังคมผู้สูงอายุ โดยเฉพาะการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนาองค์ความรู้ใหม่และการจัดการฐานข้อมูลที่จะนำไปสู่การพัฒนา นโยบายสาธารณะเกี่ยวกับสังคมผู้สูงอายุ
- เปิดสอนปี 2553 ชื่อหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพฤติกรรมวิทยาเชิงประชากรและสังคม
- เป็นความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล และมหาวิทยาลัยไมอามี มลรัฐโอไฮโอ ประเทศสหรัฐอเมริกา

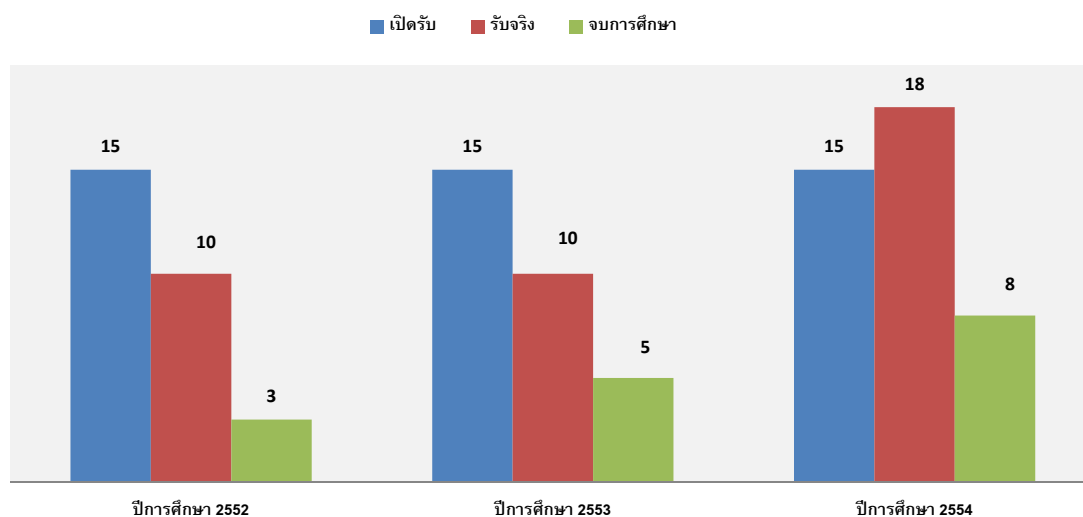
ระดับคุณวุฒิบัณฑิต หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์

- มีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตนักวิชาการที่มีความรู้ความสามารถระดับสูง เพื่อถ่ายทอดความรู้ด้านประชากรศาสตร์ ทำการวิจัยเพื่อค้นหาค้นคว้าความรู้ใหม่ และพัฒนาระเบียบวิธีวิจัยให้มีคุณภาพ เพื่อนำผลการศึกษาไปกำหนดนโยบายและวางแผน
- เปิดสอนปี 2536 ชื่อหลักสูตรประชากรศาสตรดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาประชากรศาสตร์
- ปี 2540 เปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาประชากรศาสตร์
- ปี 2545 - ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็นหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิตสาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ)

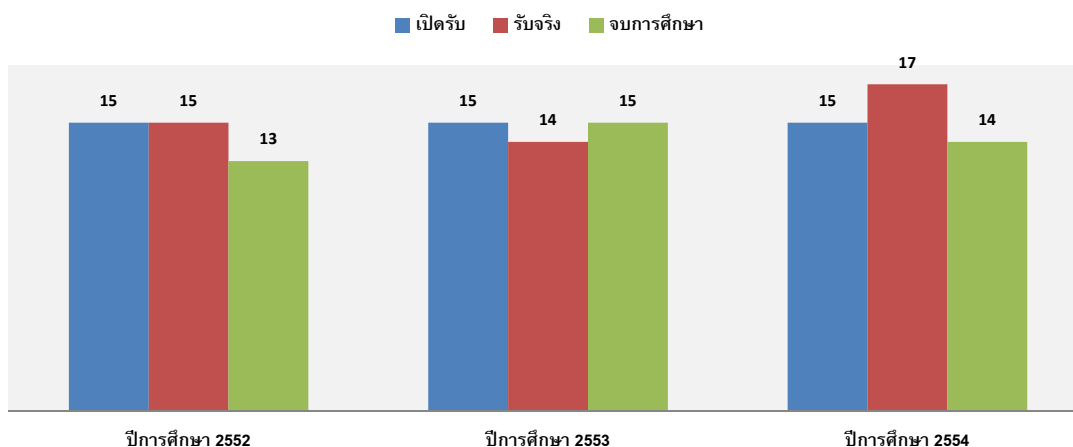
2.2.2 นักศึกษาของหลักสูตร

ในช่วง 3 ปีที่ผ่านมา (2552-2554) สถาบันฯ มีจำนวนนักศึกษาที่เปิดรับ จำนวนนักศึกษาที่รับจริง และจำนวนผู้สำเร็จการศึกษา ดังแสดงต่อไปนี้

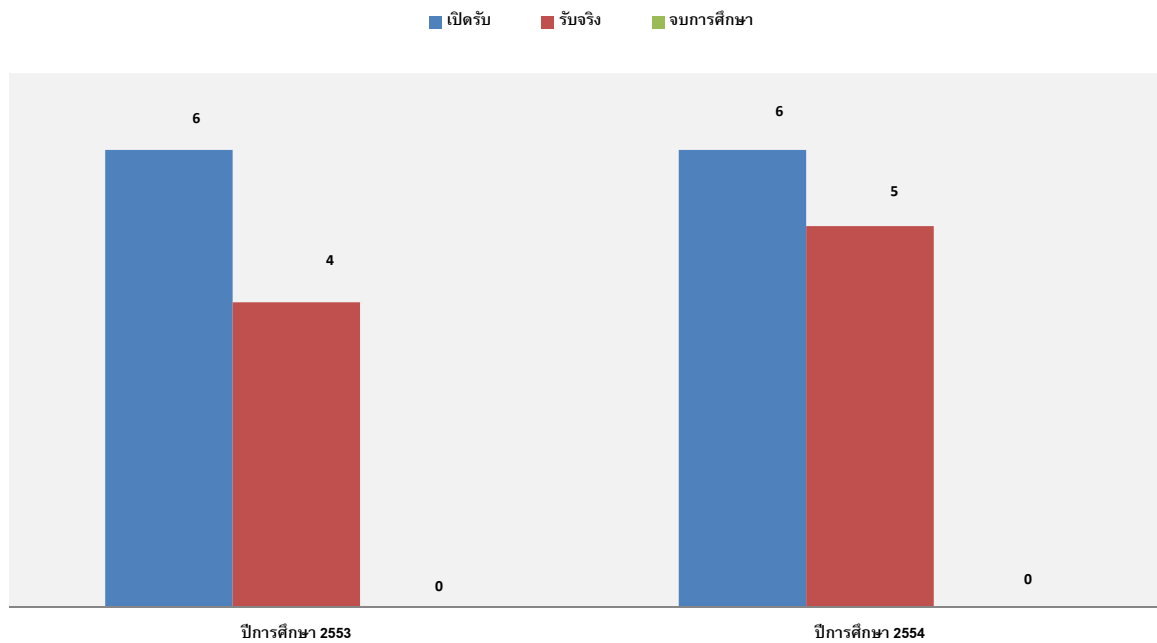
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม

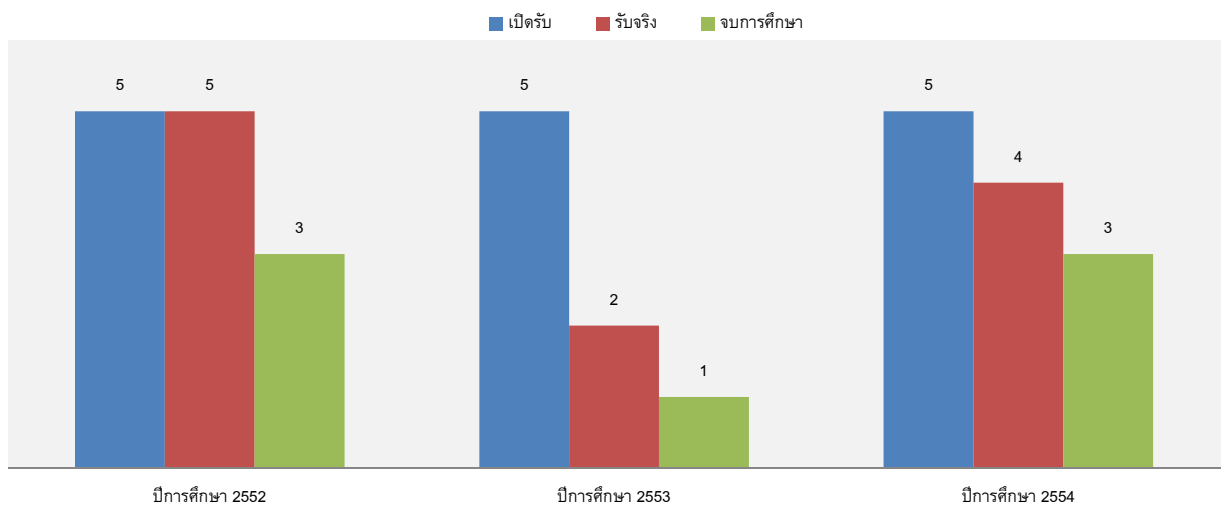
หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ)

หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาพหุวิทยาเชิงประชากรและสังคม (หลักสูตรนานาชาติ)

หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์
(หลักสูตรนานาชาติ)

2.2.3 บัณฑิตของหลักสูตร

ตัวชี้วัดที่แสดงให้เห็นว่า หลักสูตรของสถาบันฯ มีคุณภาพและเป็นที่ยอมรับ ทั้งในระดับชาติ และนานาชาติ อย่างหนึ่ง คือ บัณฑิตของหลักสูตรสามารถเข้าศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาชั้นนำทั่วโลก และมีโอกาสทำงานในองค์กรระหว่างประเทศ ดังนี้

1) บัณฑิตระดับปริญญาตรีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) ประจำปีการศึกษา 2554 เป็นอาจารย์มหาวิทยาลัย จำนวน 5 คน และทำงานในหน่วยงานระดับชาติ และนานาชาติ จำนวน 3 คน ได้แก่

ชื่อ-นามสกุล	ตำแหน่ง/สถานที่ทำงาน
1) นางสาวอัจฉรา มาศมาลัย	อาจารย์ภาควิชาการพยาบาล สุนิตศาสตร์-นรีเวชวิทยา คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2) นายธเนศ กิตติศรีวรพันธุ์	อาจารย์คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี
3) นางศรัณยา สุจิตกุล	อาจารย์คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
4) นางสาวอัลญาน์ สมุเสนีโต	อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี
5) นางสาวมาลี สันภูวรรณ	อาจารย์สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
6) นายภูมิสุข คณานุรักษ์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์นโยบายและแผน สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
7) Ms. Khaing Khaing Soe	Dputy Director/Computer Division Department of Population, Ministry of Immigration and Population, Myanmar
8) Mrs. Fariha Haseen	Assistant Scientist, ICDDR, Bangladesh

2) บัณฑิตระดับศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ) ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก จำนวน 4 คน ได้แก่

ชื่อ-นามสกุล	สถานที่ศึกษาต่อ
1) Dr. Wang Dongling	ศึกษาต่อ ณ University of Hong Kong
2) Mr. Rabindra K.C	ศึกษาต่อ ณ University of Texas, USA
3) นายดลชัย ฮะวังจู	ศึกษาต่อ ณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล
4) Dr. Truong Tan Minh Vu	ศึกษาต่อ ณ วิทยาลัยประชากรศาสตร์สาธารณสุข จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ทำงานในองค์กรระหว่างประเทศ จำนวน 3 คน (ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี) ได้แก่

ชื่อ-นามสกุล	สถานที่ทำงาน
1) Ms. Munkhzu IZookkhuu	UNICEF มองโกเลีย
2) Dr. Khin Cho Win	UNICEF ประเทศไทย
3) Dr. Ye Yu Shwe	UNICEF ประเทศไทย

3) บัณฑิตระดับศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม ศึกษาต่อระดับปริญญาเอก
จำนวน 2 คน (ข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี) ได้แก่

ชื่อ-นามสกุล	สถานที่ศึกษาต่อ
1) นางสาวธีรณัฐ ก้อนแก้ว	คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล
2) นายชวลิต แสงชาติ	ประเทศลาว

2.2.4 แหล่งทุนของนักศึกษา

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ) ได้รับทุนจากแหล่งทุนต่างประเทศ จาก 4 องค์กร จำนวน 16 ทุน (UNFPA 1 ทุน, BKKBN/ Indonesia 2 ทุน Ministry of Education/Indonesia 2 ทุน และ World Bank 11 ทุน)

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) ประจำปีการศึกษา 2554 ได้รับทุนภายในประเทศจากสำนักงานสนับสนุนการวิจัย (สกว.) จำนวน 10 ทุน

สถาบันฯ ให้ทุนการศึกษาแก่นักศึกษาที่มีผลการเรียนดีเด่น เช่น หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) มีนักศึกษาได้รับทุน คปก. จำนวน 1 ทุน

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม ได้รับทุน The Wellcome Trust-IPSR Graduate Scholarship จำนวน 2 ทุน และทุนมหาวิทยาลัยวิจัยแห่งชาติ National Research University (NRU) ภายใต้โครงการเฝ้าระวังทางประชากร เศรษฐกิจ สังคม วัฒนธรรม และการดูแลระยะยาว เพื่อเสริมสร้างสุขภาพของผู้อยู่อาศัยไทย จำนวน 3 ทุน

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาพฤกษศาสตร์เชิงประชากรและสังคม มีนักศึกษาได้รับทุน National Research University (NRU) จำนวน 2 ทุน

2.2.5 กิจกรรมพัฒนานักศึกษา

สถาบันฯ จัดทำแผนโครงการ และกิจกรรมส่งเสริมผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนานักศึกษานอกเหนือจากการเรียนการสอนในหลักสูตร ดังนี้

- ส่งเสริมให้นักศึกษาทุกหลักสูตรได้มีโอกาสไปศึกษาเรียนรู้จากหน่วยงานภาคปฏิบัติโดยตรง เช่น
 - หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม จัดทัศนศึกษาและดูงานนอกสถานที่ ภายใต้วิชา PRPR 522 ประชากรศาสตร์สูงอายุ เรื่องการส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุในชนบทเมื่อวันที่ 18-20 มกราคม 2554 ณ อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี
 - หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ จัดศึกษาดูงานด้านอนามัยเจริญพันธุ์และ HIV/AIDS ในปี 2554 จัดศึกษาดูงานที่จังหวัดราชบุรี ระนอง นครศรีธรรมราชและสงขลา ระหว่างวันที่ 7-13 มีนาคม 2554
 - หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ จัดการศึกษาดูงานด้านผู้สูงอายุที่สถาบันเวชศาสตร์ผู้สูงอายุ

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์
ศึกษาดูงาน ด้านอนามัยเจริญพันธุ์และ HIV/AIDS

นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม (ปริญญาโท-ไทย)
ศึกษาและดูงานนอกสถานที่ ภายใต้วิชา PRPR 522 ประชากรศาสตร์สูงอายุ

2) จัดการเรียนการสอนการเขียนบทความทางวิชาการ (Research writing skills) เพื่อเพิ่มทักษะในการเขียนวิทยานิพนธ์และบทความทางวิชาการ โดยผู้เชี่ยวชาญชาวต่างประเทศของสถาบันฯ ตั้งแต่เดือนกันยายน-มีนาคมของทุกปี

3) จัดการสอนภาษาและวัฒนธรรมไทยให้กับนักศึกษาต่างชาติ ในช่วงเดือนกันยายนของทุกปี เพื่อประโยชน์ในการใช้ชีวิตประจำวัน ในปี 2554 จัดอบรมในวันที่ 13-22 กันยายน 2554

4) จัดโต้วาที (Class debate) ในวิชา PRRH 550 Substantive Demography ในประเด็นที่กำลังอยู่ในความสนใจ ในปี 2554 มีการจัดโต้วาทีใน 2 ประเด็น 1) Fertility decline has nothing to do with women status 2) Population growth is detrimental to social and economic development ในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2553

การโต้วาที (Class debate) นักศึกษาหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์
(หลักสูตรนานาชาติ)

5) สนับสนุนให้นักศึกษาทำวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ เพื่อนำไปสู่การทำวิทยานิพนธ์ และเขียนบทความทางวิชาการโดยเฉพาะหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) โดยในปีการศึกษา 2554 มีนักศึกษาปริญญาเอกทุน คปก. 2 คน คือ พันโทหญิงอมรรักษ์ บุนนาค และนางสาวจงจิตต์ ฤทธิรงค์ เดินทางไปศึกษาและทำงานวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศ ณ University of Hawaii, USA และ University of North Carolina at Chapel Hill, USA ตามลำดับ และให้นักศึกษานำเสนอประสบการณ์การทำวิจัยร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาชาวต่างประเทศในกิจกรรมเสวนาวิชาการได้ขยายคาบวิชาการ

6) สนับสนุนให้นักศึกษานำเสนอผลงานทางวิชาการในการประชุมวิชาการระดับชาติและนานาชาติทั้งในและต่างประเทศ

- นายจิตินันท์ ผิวนิล หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม นำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับชาติ ที่คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ในวันที่ 12 มีนาคม 2554 และที่สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ในวันที่ 23 สิงหาคม 2554
- Mr. Ramesh Adhikari หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) นำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมวิชาการระดับนานาชาติ ณ ประเทศอินเดีย วันที่ 16-18 พฤศจิกายน 2553 และประเทศบราซิล วันที่ 8-10 ธันวาคม 2553
- จัดประชุมวิชาการนานาชาติ (International Conference on Reproductive Health and Social Sciences Research) โดยในปี 2554 เป็นการจัดประชุมครั้งที่ 5 เมื่อวันที่ 5 สิงหาคม 2554 ณ โรงแรม Royal City มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 101 คน เป็นผู้เสนอบทความ จำนวน 23 คน ในจำนวนนี้เป็นนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา 14 คน บทความที่นำเสนอทั้งหมดได้รับการคัดกรองและให้ความเห็นจาก ผู้ทรงคุณวุฒิ และนำมาจัดพิมพ์เป็น Proceedings

การนำเสนอบทความวิชาการของนักศึกษา หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ)
ในการประชุมวิชาการนานาชาติ 5th International Conference on Reproductive Health
and Social Sciences Research

- นักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา จำนวน 12 คนเสนอบทความในการประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ โดยในการประชุมประจำปี 2553 ระหว่างวันที่ 25-26 พฤศจิกายน 2553 ณ โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์

7) สนับสนุนให้นักศึกษาทุกหลักสูตรใช้ข้อมูลจากโครงการวิจัยของสถาบันฯ โดยจัดสัมมนาแนะนำโครงการวิจัยต่างๆ ให้กับนักศึกษาไทยและนานาชาติ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการศึกษา วิเคราะห์ เขียนบทความ และทำวิทยานิพนธ์ ในวันที่ 5 สิงหาคม 2554 ในปีงบประมาณ 2554 มีนักศึกษาใช้ข้อมูลโครงการเฝ้าระวังทางประชากรกาญจนบุรี (KDSS) จำนวน 4 คน ใช้ข้อมูลโครงการนางรอง จำนวน 3 คน และใช้ข้อมูลโครงการ Child Health and Migrant Parents in South-East Asia (CHAMPSEA) จำนวน 1 คน

8) สนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสร่วมทำงานวิจัยกับคณาจารย์สถาบันฯ เพื่อสร้างประสบการณ์การวิจัยและความคุ้นเคยกับข้อมูล เพื่อประโยชน์ในการเขียนบทความ และทำวิทยานิพนธ์ ในปี 2554 มีนักศึกษาจำนวน 3 คน ร่วมเก็บข้อมูลโครงการ National Research University (NRU) และเป็นนักวิจัยผู้ช่วยในโครงการวิจัยของสถาบันฯ 10 คน

9) ให้โอกาสนักศึกษาเขียนบทความวิชาการร่วมกับคณาจารย์ เช่นในการประชุมวิชาการประชากรและสังคม เมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2554 ในหัวข้อ “จุดเปลี่ยนประชากร จุดเปลี่ยนสังคมไทย” มีนักศึกษาเข้าร่วมเขียนบทความ และนำเสนอผลงานร่วมกับอาจารย์จำนวน 2 คน

10) สนับสนุนให้นักศึกษาในหลักสูตรต่างๆ มีกิจกรรมร่วมกัน เพื่อสร้างความคุ้นเคยและมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ ตลอดจนเพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างนักศึกษา คณาจารย์ และเจ้าหน้าที่ของสถาบันฯ โดยจัดให้มีการสัมมนานักศึกษาทั้ง 4 หลักสูตร ทุกปี ในปี 2554 การสัมมนาจัดที่ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยกาญจนบุรีโครงการแผ้วถางทางประชากรกาญจนบุรี (KDSS) ระหว่างวันที่ 4-5 พฤศจิกายน 2553

การสัมมนานักศึกษา 4 หลักสูตร ณ ศูนย์ปฏิบัติการวิจัยกาญจนบุรี

11) ส่งเสริมทักษะการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ให้นักศึกษา เช่น จัดอบรมโปรแกรม GIS แก่นักศึกษา เพื่อเป็นเครื่องมือประกอบการเขียนบทความและทำวิทยานิพนธ์ ระหว่างวันที่ 10-14 มกราคม 2554 และอบรมการสืบค้นข้อมูลทาง Electronic ของห้องสมุด

12) สนับสนุนให้นักศึกษามีส่วนร่วมกับกิจกรรมต่างๆ ของสถาบันฯ ในปีงบประมาณ 2554 นักศึกษาทุกหลักสูตรได้ร่วมกันจัดพิธีไหว้ครูเมื่อวันที่ 23 มิถุนายน 2554 เพื่อสืบสานประเพณีและวัฒนธรรมระหว่างคณาจารย์และศิษย์ งานครบรอบวันเกิดสถาบันฯ งานมุทิตาจิตอาจารย์ที่เกษียณอายุ งานส่งท้ายปีเก่าและงานสงกรานต์

พิธีไหว้ครู

13) จัดปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ เพื่อให้ความรู้อย่างเข้าใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนและระเบียบข้อบังคับของ

หลักสูตร รวมทั้งแนะนำสถาบันฯ และคณาจารย์ ในปีการศึกษา 2554 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัย
ประชากรและสังคม และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) จัดปฐมนิเทศ
ในวันที่ 3 พฤษภาคม 2554 สำหรับหลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์
และสาขาวิชาพฤกษวิทยาเชิงประชากรและสังคม (หลักสูตรนานาชาติ) จัดปฐมนิเทศในวันที่ 23 มิถุนายน 2554

ปฐมนิเทศนักศึกษาใหม่ปีการศึกษา 2554

14) จัดปัจฉิมนิเทศเพื่อแสดงความยินดีแก่ผู้สำเร็จการศึกษาทุกหลักสูตร ในปีการศึกษา 2554

กิจกรรมแสดงความยินดีผู้สำเร็จการศึกษา

กิจกรรมแสดงความยินดีผู้สำเร็จการศึกษา

15) เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหลักสูตรฯ เพื่อให้การบริหารจัดการหลักสูตรฯ มีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนมากขึ้น โดยในปีการศึกษา 2554 หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและสังคม จัดประชุมระหว่างนักศึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตรจำนวน 2 ครั้ง หลักสูตรศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาวิจัยประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ (หลักสูตรนานาชาติ) จัดประชุมระหว่างนักศึกษา และคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 2 ครั้ง และหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาประชากรศาสตร์ (หลักสูตรนานาชาติ) จัดประชุมระหว่างนักศึกษาและคณะกรรมการบริหารหลักสูตร จำนวน 1 ครั้ง

16) ส่งเสริมให้นักศึกษามีส่วนร่วมในโครงการและกิจกรรมทางวิชาการของสถาบันฯ เช่น เสนวนาได้
 ซายคาประชากรทุกวันพุธเพื่อเป็นเวทีให้นักศึกษาแลกเปลี่ยนประสบการณ์ทางวิชาการ นำเสนอผลงานวิจัย
 เตรียมความพร้อมก่อนสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์และสอบวิทยานิพนธ์ ในปีงบประมาณ 2554 มีนักศึกษานำเสนอ
 ในเสวนาวันพุธ 15 คน

งานทำบุญวันเกิดสถาบันฯ

งานสงกรานต์

17) สนับสนุนให้นักศึกษามีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับนักศึกษาของสถาบันฯ อื่นๆ เช่น จัดกิจกรรม
 “International Potluck Party and Sport Day” ร่วมกับวิทยาลัยวิทยาศาสตร์สุขภาพ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสถาบัน
 พัฒนาสุขภาพอาเซียน มหาวิทยาลัยมหิดล ณ สถาบันพัฒนาสุขภาพอาเซียน

นักศึกษานานาชาติของสถาบันฯ เข้าร่วมงาน International Potluck Party and Sport Day

การประกวดแต่งกายไทยในงานวันเกิดสถาบันฯ

2.3 งานบริการวิชาการแก่สังคม

สถาบันฯ มีเป้าหมายระยะยาวในการพัฒนาความเป็นเลิศทางการบริการวิชาการด้านประชากรและสังคม คือ การพัฒนาเพื่อให้สถาบันฯ เป็น 1) ศูนย์การเรียนรู้ทางประชากร 2) ศูนย์อ้างอิงข้อมูลทางประชากรและสังคม 3) ศูนย์ฝึกอบรมระดับชาติและนานาชาติ และ 4) แหล่งเผยแพร่สื่อทางด้านประชากรและสังคม (ตำรา รายงานวิจัย บทความทางวิชาการ วารสาร และจดหมายข่าวประชากรและการพัฒนา) การดำเนินการบริการวิชาการของสถาบันฯ ประจำปีงบประมาณ 2554 มีจำนวน 10 โครงการ/กิจกรรม ดังนี้

1. ศูนย์อ้างอิงข้อมูลทางประชากรและสังคม

สถาบันฯ พัฒนาศูนย์อ้างอิงข้อมูลทางประชากร 3 ศูนย์ คือ ศูนย์ศตวรรษิกชน (Thai Centenarians Center) มิเตอร์ประเทศไทย (Thailandometers) และศูนย์ศึกษาการย้ายถิ่นมหิดล (Mahidol Migration Center) โดยเปิดศูนย์ทั้ง 3 ศูนย์ อย่างเป็นทางการในงานประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 6 “ประชากรและสังคม 2553” ในวันพฤหัสบดีที่ 1 กรกฎาคม พ.ศ. 2553

1.1 ศูนย์ศตวรรษิกชน (Thai Centenarians Center)

ศูนย์ศตวรรษิกชน มีวัตถุประสงค์เป็นแหล่งข้อมูลความรู้เกี่ยวกับผู้สูงอายุและศตวรรษิกชนหรือประชากรที่มีอายุ 100 ปีขึ้นไป (Centenarian – คนร้อยปี หรือ ศตวรรษิกชน) ในประเทศไทย เพื่อศึกษาชีวิตความเป็นอยู่ของคนอายุ 100 ปี สอดคล้องกับกิจกรรมของมหาวิทยาลัยมหิดล ที่จัดให้มี “การประกวดแม่ร้อยปี” ในวันแม่แห่งชาติเป็นประจำทุกปี ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2546 เป็นต้นมา

ศูนย์ศตวรรษิกชน นำเสนอข้อมูลผ่าน บทความ สถิติตัวเลข คำศัพท์ ข่าวสารความรู้วิทยานิพนธ์งานวิจัย บทความ และกระดานข่าว (<http://www.thaicentenarian.mahidol.ac.th>)

1.2 ศูนย์ศึกษาการย้ายถิ่นมหิดล (Mahidol Migration Center – MMC)

ศูนย์ศึกษาการย้ายถิ่นมหิดล (Mahidol Migration Center – MMC) จัดตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมสนับสนุนและพัฒนา การศึกษาวิจัยเชิงนโยบายด้านการย้ายถิ่น เป็นศูนย์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารของสถาบันฯ และหน่วยงานเครือข่ายความร่วมมือของสถาบันฯ ผ่านกิจกรรมการวิจัยแบบสหวิทยาการและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้ย้ายถิ่นในประเทศไทยและในภูมิภาคผ่านงานวิจัยสิ่งตีพิมพ์และจดหมายข่าว (<http://www.migrationcenter.mahidol.ac.th>)

1.3 มิเตอร์ประเทศไทย (Thailandometers)

สถาบันฯ ได้พัฒนา “มิเตอร์ประเทศไทย” เป็นเครื่องมือนำเสนอสถิติข้อมูลด้านประชากร สุขภาพอนามัย เศรษฐกิจสังคมและสิ่งแวดล้อม ‘ตามเวลาจริง’ เพื่อให้สาธารณชนเห็นความสำคัญของข้อมูลด้านประชากร และสามารถ นำข้อมูลไปใช้อ้างอิงได้ สถิติข้อมูลที่น่าสนใจในมิเตอร์ประเทศไทยได้จากการคาดประมาณของ “คณะทำงานฉายภาพ ประชากร” ของสถาบันฯ ซึ่งใช้ข้อมูลจากการจดทะเบียน และการสำรวจจากแหล่งต่างๆ คำนวณอัตรา และตัวชี้วัดต่างๆ เพื่อนำเสนอให้เห็นภาพการเปลี่ยนแปลงของตัวชี้วัดเหล่านั้นตามเวลาที่เปลี่ยนไป (<http://www.thailandometers.mahidol.ac.th>)

2. เผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และผลการวิจัยทางประชากรและสังคม

สถาบันฯ เผยแพร่ข่าวสารข้อมูล และผลการวิจัยทางประชากรและสังคม ที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณะอย่าง ต่อเนื่องในรูปของเอกสารงานวิจัย ตำรา วารสาร จดหมายข่าว แผ่นพับ รวมทั้งผ่านทางสื่อมวลชน เว็บไซต์ สถาบันฯ เป็น หน่วยงานเดียวที่ทำการคำนวณเพื่อคาดประมาณประชากรในปัจจุบันและในอนาคต ให้แก่หน่วยงานระดับนโยบายใน ประเทศไทย

2.1 รายงานวิจัย จำนวน 10 เรื่อง ดังนี้

 ชีวิตจริงที่ไม่ถูกมองเห็นของเหยื่อการค้ามนุษย์ ในประเทศไทย ผู้แต่ง: Mahidol Migration Center (MMC)	 Snap Shot Stories from Invisible Victims of Trafficking in Thailand Author: Mahidol Migration Center (MMC)
 รายงานการประเมินผลโครงการทันทปฏิรูปเพื่อ จิตสาธารณะคณะทันตแพทยศาสตร์ ผู้แต่ง: อรทัย อางอ่ำ และคณะ	 รายงานการวิจัยประเมินผลการพัฒนาระบบการดูแล คนพิการโดยใช้ครอบครัว และชุมชนเป็นฐาน อำเภอนายายอาม จังหวัดจันทบุรี ผู้แต่ง: อรทัย อางอ่ำ และคณะ
 ประชากรและสังคม 2554 "จุดเปลี่ยนประชากรจุดเปลี่ยนสังคมไทย" บรรณาธิการ: สุรีย์พร พันพื้ง และ มาลี สันภูวรรณ	 สมุดแผนที่สุขภาพ 2553 ผู้แต่ง: เกรียงศักดิ์ โรจน์ศิริเสถียร, Simon Baker และ สุภารัต จรัสสิทธิ์

 เรื่องเพศจากข่าว 3 ปี: ช่มชื่น ท้องไม่พร้อม แม่วัยรุ่น และเทคโนโลยีภัยพิบัติ ผู้แต่ง: กุลภา วจนสาระ	 ภาพและชีวิตครอบครัวในสังคมไทย ผู้แต่ง: กุลภา วจนสาระ
 จินตนาการใหม่ทางสังคมวิทยา บรรณาธิการ: กฤตยา อาชวนิจกุล ผู้แต่ง: ปราโมทย์ ประสาทกุล, อานันท์ กาญจนพันธ์	 สุขภาพคนไทย 2554 เอชไอเอเอกลไกพัฒนานโยบาย สาธารณะเพื่อชีวิตและสุขภาพ บรรณาธิการ: ชื่นฤทัย กาญจนะจิตรา

2.1 เอกสารทางวิชาการ

- 2.1.1 จัดหมายข่าวประชากรและการพัฒนา เผยแพร่ในบิงบประมาณ 2554 เป็นปีที่ 31 ฉบับที่ 1-6 ตีพิมพ์ 2 เดือน/ครั้ง
- 2.1.2 สารประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล พิมพ์ปีละครั้ง ฉบับภาษาไทยและอังกฤษ ในบิงบประมาณ 2554 นี้ เป็นปีที่ 20 ที่สถาบันฯ ได้จัดทำสารประชากรมหาวิทยาลัยมหิดล ขึ้น
- 2.1.3 วารสารประชากรและสังคม “Journal of Population and Social Studies: JPSS” ปีละ 2 ครั้ง ในเดือนมกราคม และกรกฎาคม
ตีพิมพ์บทความในด้านประชากรศาสตร์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ เศรษฐศาสตร์ สถิติ และด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องในบิงบประมาณ 2554 พิมพ์เล่มที่ 19 ฉบับที่ 2 และเล่มที่ 20 ฉบับที่ 1
- 2.1.4 เอกสารการสื่อสารเพื่อสร้างเสริมสุขภาวะทางประชากรและสังคม
“สุขภาพจิตประชากรและสังคม” ภายใต้โครงการรายงานสถานการณ์สุขภาพจิต เป็นเอกสารรายเดือน ตีพิมพ์เดือนละ 1 ครั้ง เดือน มกราคม - ธันวาคม

3. จัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น ระดับชาติและระดับนานาชาติ

การจัดอบรมของสถาบันฯ เน้นระเบียบวิธีวิจัยทั้งการวิจัยเชิงคุณภาพและเชิงปริมาณ เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลแบบต่างๆ การอบรมการวิจัยเชิงปฏิบัติการ การอบรมการติดตามและประเมินผลโครงการ ในปีงบประมาณ 2554 มีการจัดอบรมระยะสั้นทั้งระดับชาติและนานาชาติ รวม 11 ครั้ง และมีผู้เข้ารับการอบรม จำนวน 197 คน จากหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรระหว่างประเทศ

การจัดอบรมหลักสูตรระยะสั้น ประจำปีงบประมาณ 2554

ลำดับ	ระดับชาติ / นานาชาติ	วัน เดือน ปี	จำนวนผู้เข้าร่วม (คน)
1.	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	18 – 22 ตุลาคม 2553	35
2.	การใช้ระบบ GIS ในงานวิจัยทางประชากรและสังคม	10 – 14 มกราคม 2554	13
3.	การวิจัยเชิงคุณภาพ	21 – 30 มีนาคม 2554	30
4.	การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ	25 – 29 เมษายน 2554	27
5.	การวิจัยเชิงปฏิบัติการ	1 – 5 สิงหาคม 2554	15
6.	Regional Workshop on Monitoring and Evaluation of Population, Health and Nutrition Programs	22 พฤศจิกายน – 10 ธันวาคม 2553	20
7.	Attached Program Module 4 : Monitoring and Evaluation of Population and Reproductive Health Programs	14 มีนาคม – 13 พฤษภาคม 2554	2
8.	Regional Workshop on Monitoring and Evaluation of HIV/AIDS Programs	11 – 22 กรกฎาคม 2554	12
9.	Workshop on Analysis and Dissemination of Research Findings on Expanding Access to Medical Abortion: WHO Social Sciences & Operations Research Initiative	25 – 29 กรกฎาคม 2554	11
10.	Workshop on Researching Violence against Women in Southeast Asia and the Pacific	22 – 31 สิงหาคม 2554	28
11.	Attached Program: Short Course Training UNFPA, Module 1 "Population Studies"	9 กันยายน – 5 พฤศจิกายน 2554	4

4. การเป็นวิทยากร อาจารย์พิเศษ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ที่ปรึกษาและกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ให้แก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ เอกชน ในระดับชาติและระดับนานาชาติ

สถาบันฯ ให้บริการด้านคำแนะนำและข้อปรึกษาทางวิชาการด้านประชากรและอนามัยเจริญพันธุ์ ให้บริการสอนและบรรยายพิเศษแก่หน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภายในและต่างประเทศ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.1 อาจารย์พิเศษจำนวน 10 คน

4.2 วิทยากรบรรยายในประเทศจำนวน 14 คน

4.3 ที่ปรึกษาและให้คำแนะนำปรึกษาทางวิชาการด้านประชากรและสังคม รวมทั้งเป็นกรรมการในคณะกรรมการต่าง ๆ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

4.3.1 บุคลากรสายวิชาการเป็นที่ปรึกษา จำนวน 2 คน

4.3.2 บุคลากรสายวิชาการและสายสนับสนุนเป็นกรรมการรวม 27 คณะกรรมการ ดังนี้

4.3.2.1 บุคลากรสายวิชาการ จำนวน 18 คน 25 คณะกรรมการ

4.3.2.2 บุคลากรสายสนับสนุน จำนวน 2 คน

5. การเยี่ยมชมดูงานจากหน่วยงานในประเทศ และหน่วยงานต่างประเทศ

ในปีงบประมาณ 2554 สถาบันฯ ให้การต้อนรับหน่วยงานที่มาเยี่ยมชมดูงาน จำนวน 31 ครั้ง แยกเป็น

- หน่วยงานในมหาวิทยาลัย 3 หน่วยงาน จำนวนผู้ดูงาน 42 คน
- หน่วยงานในประเทศ 4 ครั้ง จำนวนผู้ดูงาน 25 คน
- หน่วยงานต่างประเทศ 24 หน่วยงาน จำนวนผู้ดูงาน 68 คน เช่น University of North Carolina at Chapel Hill, Pokhara University, Nobel College/Academy, Tribhuvan University และ Miami University

6. จัดประชุมสัมมนาในระดับชาติ และนานาชาติ ร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและเอกชน หรือเครือข่ายความร่วมมือ ในการผลักดันนโยบายสาธารณะ และประเด็นเร่งด่วนทางสังคม

ในปีงบประมาณ 2554 สถาบันฯ จัดประชุมสัมมนาทางวิชาการ จำนวน 10 ครั้ง ผู้รับบริการ 1,730 คน โดยแยกเป็นระดับชาติ จำนวน 8 ครั้ง ผู้รับบริการ 1,407 คน และระดับนานาชาติ จำนวน 2 ครั้ง ผู้รับบริการ 323 คน

ตาราง การจัดประชุมสัมมนาประจำปีงบประมาณ 2554 (ตุลาคม 2553 - กันยายน 2554)

ลำดับ	ระดับชาติ / นานาชาติ	วัน เดือน ปี	จำนวนผู้เข้าร่วม (คน)
1.	ประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2553	25 – 26 พฤศจิกายน 2553	800
2.	ประชุมเครือข่ายข้อมูลข่าวสารสุขภาพ (THINK) ครั้งที่ 3/2554 หัวข้อ "ผลกระทบของการเปลี่ยนแปลงประชากรของประเทศไทย"	31 พฤษภาคม 2554	20
3.	ประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อตรวจสอบความถูกต้องของผลที่ได้จาก MESS	15 - 16 มิถุนายน 2554	80
4.	ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 “ประชากรและสังคม 2554” เรื่อง จุดเปลี่ยนประชากรจุดเปลี่ยนสังคมไทย	1 กรกฎาคม 2554	769

5.	ประชุม "โครงการศึกษาสภาพปัญหาการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย"	3 สิงหาคม 2554	30
6.	ประชุมหารือ การขับเคลื่อนเพื่อสนับสนุนทางเลือกของผู้หญิงที่ท้องไม่พร้อม ครั้งที่ 25	6 สิงหาคม 2554	60
7.	การจัดประชาพิจารณ์โครงการศึกษาสภาพปัญหาการใช้แรงงานเด็กในรูปแบบที่เลวร้ายของประเทศไทย	30 สิงหาคม 2554	150
8.	ประชุมวิชาการ “ลูกๆ เป็นอย่างไรเมื่อพ่อแม่ไปทำงานที่อื่น” (Children Living Apart from Migrant Parents: Implications for Well-Being)	8 กรกฎาคม 2554	68
9.	ประชุม ICRH-SSR 2011: 5th International Conference on Reproductive Health and Social Sciences Research, Mahidol University, Thailand	5 สิงหาคม 2554	103
10.	ประชุมวิชาการ เรื่อง "ความเป็นเลิศของอุดมศึกษาไทยกับการแข่งขันการจัดอันดับมหาวิทยาลัยตามเกณฑ์มาตรฐานนานาชาติ : สิทธิ อำนาจ และความรับผิดชอบต่อสังคม"	24 สิงหาคม 2554	220

7. การเข้าร่วมประชุมสัมมนาในประเทศ และต่างประเทศ

7.1 การเข้าประชุมสัมมนาในประเทศ

บุคลากรฝ่ายวิชาการ และฝ่ายสนับสนุนของสถาบันฯ มีการเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/อบรมจำนวนทั้งสิ้น 96 คน จำนวน 242 ครั้ง เป็นบุคลากรสายวิชาการ 26 คน จำนวน 111 ครั้ง บุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 70 คน จำนวน 131 ครั้ง เช่นการสัมมนาพัฒนาบุคลากร ครั้งที่ 31 เรื่อง "พัฒนา-รัก-สามัคคี-ในรอบ 40 ปี สถาบันฯ" ในวันที่ 11-12 กุมภาพันธ์ 2554 ประชุม MUFIS สัญจร ในวันที่ 4 มกราคม 2554 เป็นต้น

7.2 การเข้าประชุมสัมมนาต่างประเทศ

บุคลากรฝ่ายวิชาการและฝ่ายสนับสนุนของสถาบันฯมีการเข้าร่วมประชุม/สัมมนา/อบรมจำนวนทั้งสิ้น 11 คน 13 ครั้ง เป็นบุคลากรสายวิชาการจำนวน 8 คน 10 ครั้ง บุคลากรสายสนับสนุนจำนวน 3 คน 3 ครั้ง เช่น อาจารย์ ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์ เข้าร่วมประชุมเชิงปฏิบัติการ INDEPTH/COHRED Workshop on Ethics of Sharing Longitudinal Population Base Public Health Research Data ระหว่างวันที่ 28-29 กรกฎาคม 2554 ประเทศสาธารณรัฐเคนยา อาจารย์ ดร.มาลี สันภูวรรณเข้าร่วมประชุมวิชาการ "The Multi-Center Study on Household Dynamics" ระหว่าง วันที่ 24-26 สิงหาคม 2554 ประเทศเอธิโอเปีย เป็นต้น

7.3 การนำเสนอผลงานวิจัยในประเทศ

1) การประชุมวิชาการประชากรศาสตร์แห่งชาติ 2553 ณ โรงแรมเดอะทวิน ทาวเวอร์ กรุงเทพฯ วันที่ 25 -26 พฤศจิกายน 2553 คณาจารย์และนักวิจัยสถาบันฯ เข้าร่วมประชุมและเสนอผลงานวิจัยดังต่อไปนี้

ลำดับ	ผู้นำเสนอ	เรื่อง
1.	รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์	การเสียชีวิตนอกภูมิลาเนาของคนไทย : ศึกษาจากมรณบัตร พ.ศ. 2539 - 2552
2.	รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ รศ.ดร.อารี จำปากลาย และ นายอับดุล อาซิส ประสิทธิหิมะ	สุขภาวะของเด็กที่พ่อแม่ไปทำงานต่างประเทศเปรียบเทียบกับเด็กที่อยู่กับพ่อแม่
3.	รศ.ดร.อารี จำปากลาย รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ และ นายอับดุล อาซิส ประสิทธิหิมะ	Are Carers of Overseas Migrants' and Non-migrants' Children Different? : A Preliminary Analysis from CHAMPSEA - Thailand
4.	รศ.ดร.กุศล สุนทรธาดา และ น.ส.กมลชนก ขำสุวรรณ	ระดับและแนวโน้มความมีพฤติพล้งของผู้สูงอายุไทย
5.	น.ส.เรวดี สุวรรณนพแก้ว และ รศ.ดร.รศรินทร์ เกรย์	คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในจังหวัดกาญจนบุรี
6.	นายพงษ์ศักดิ์ หมั่นศักดิ์ และ รศ.ดร.วาทีณี บุญชะลิกษ์	เพศสัมพันธ์ในวัยสูงอายุ : ศึกษาในเขตชนบทจังหวัดกาญจนบุรี
7.	รศ.ดร.กุศล สุนทรธาดา	ความแตกต่างระหว่างเพศและปัจจัยกำหนดสถานภาพการทำงานของผู้สูงอายุไทย
8.	น.ส.ศุทธิดา ชวนวัน ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล ศ.เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รงค์ รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ และ Charles Hirschman	การคาดประมาณจำนวนคนวัยสูงอายุและผู้สูงอายุในประเทศไทย
9.	น.ส.จจจิตต์ ฤทธิรงค์ และ รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์	การพยากรณ์อัตราการตายรายอายุในประเทศไทย

2) ประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ 7 "ประชากรและสังคม 2554" ณ โรงแรมมิราเคิลแกรนด์ คอนเวนชั่น กรุงเทพฯ วันที่ 1 กรกฎาคม 2554 คณาจารย์และนักวิจัยจากสถาบันฯ นำเสนอผลงานวิจัย ดังต่อไปนี้

ลำดับ	ผู้นำเสนอ	เรื่อง
1.	ศ.ดร.ปราโมทย์ ประสาทกุล และ รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์	จุดเปลี่ยนประชากรประเทศไทย
2.	รศ.ดร.ชาย โพธิ์สีดา	การเปลี่ยนแปลงครอบครัวและครัวเรือนไทย: เรา (ไม่) รู้อะไร?
3.	รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล	เพศวิถีที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปในสังคมไทย
4.	อ.ดร.สักรินทร์ นิยมศิลป์	จุดเปลี่ยนกระแสนการย้ายถิ่นในเอเชีย: สู่ยุคการรวมตัวทางเศรษฐกิจของภูมิภาค
5.	รศ.ดร.อารี จำปากลาย ดร.แคร์รี ริคเตอร์ รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์ และ อ.ดร.วินิพพล มหาอาชา	คุณภาพทางไกลในครอบครัวของผู้ย้ายถิ่นไปทำงานต่างประเทศ: ข้อมูลเบื้องต้นจากโครงการ CHAMPSEA ประเทศไทย

ลำดับ	ผู้นำเสนอ	เรื่อง
6.	รศ.ดร.กฤตยา อาชวนิจกุล	การจัดระบบคนไร้รัฐในบริบทประเทศไทย
7.	อ.ดร.จรัมพร ให้อย่าง และ รศ.ดร.ศรินันท์ กิตติสุขสถิต	การทำงานและความพึงพอใจเกี่ยวกับการเข้าถึงบริการ ด้านสุขภาพของแรงงานข้ามชาติไม่มีใบอนุญาตทำงาน ในประเทศไทย
8.	ศ.เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์ อ.ดร.จรัมพร ให้อย่าง และ น.ส.กัญญา อภิพรชัยสกุล	ชีวิตความเป็นอยู่ของแรงงานข้ามชาติใน 11 จังหวัดสำคัญ ในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2553
9.	ผศ.ดร.สุชาดา ทวีสิทธิ์	การพัฒนาสุขภาวะผู้หญิงในประเทศไทย
10.	รศ.ดร.ศรินันท์ กิตติสุขสถิต น.ส.นพวรรณ มาดาร์ตัน น.ส.วาที สิทธิ ดร.แคร์ริคเตอร์ และ รศ.ดร.อุไรวรรณ คณิงสุเกษม	หญิงไม่อยากเป็นแม่ : เส้นทางชีวิตที่น่าห่วงใยของแม่วัยเด็ก ในสังคมไทย
11.	รศ.ดร.อมรา สุนทรธาดา	การค้ามนุษย์และการเผชิญหน้ากับความเสี่ยงด้านสุขภาพของ แรงงานสตรีข้ามชาติ
12.	ศ.เกียรติคุณ ดร.คุณอภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์ และ น.ส.กวิสรา พชรเบญจกุล	สิ่งแวดล้อมเมืองกับสุขภาพจิต: การวิเคราะห์ตัวแปรหลายระดับ ในเขตการปกครองของกรุงเทพมหานคร
13.	อ.ดร.อุมารณ ภัทรวานิชย์ ศ.เกียรติคุณ ดร.คุณอภิชาติ จำรัสฤทธิ์รักษ์ และ น.ส.กวิสรา พชรเบญจกุล	เพศภาวะและสุขภาพจิตในครัวเรือนไทย
14.	อ.ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์ และ อ.ดร.สวีย์ บุญยমানนท์	แรงงานสูงวัยและการคาดการณ์ผลกระทบจากการขยาย กำหนดเกษียณอายุ
15.	รศ.ดร.โยธิน แสงดี อ.ดร.ธีระพงศ์ สันติภาพ และ นายปิยะวัฒน์ เกตุวงศา	การเปลี่ยนแปลงสิ่งแวดล้อม ประชากรและการใช้ที่ดินในพื้นที่ ของภาคตะวันตกและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย: เปรียบเทียบโครงการกาญจนบุรี และโครงการนางรอง
16.	รศ.อรทัย อาจอ่ำ	การสร้างเสริมพลังอำนาจชุมชนชาวนาแลผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นผ่าน กระบวนการค้นหามุมมองทางวิจัย: ประสบการณ์จากอำเภออุ้มผาง ศรีสะเกษ
17.	อ.ดร.วนิพพล มหาอาชา	เกมคอมพิวเตอร์กับพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็กและเยาวชน: ข้อค้นพบจากงานวิจัย
18.	รศ.ดร.วรชัย ทองไทย	การเปลี่ยนแปลงประชากรโลก 2493-2573

- 2) ประชุมวิชาการในงาน "เปิดขอบฟ้าคุณธรรมปี 2" ณ อิมแพคเมืองทองธานี กรุงเทพฯ ในวันที่ 23 กรกฎาคม 2554 มี อาจารย์สถาบันฯนำเสนอผลงาน ดังนี้

ลำดับ	ผู้นำเสนอ	เรื่อง
1.	รศ.ดร.ศิรินันท์ กิตติสุขสถิต	โครงการวิจัยและพัฒนากระบวนการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม โดยอาศัยแนวทางพระบรมราโชวาท เรื่อง คุณธรรม 4 ประการ เป็นพื้นฐานในการเรียนรู้วิถี "เศรษฐกิจพอเพียง"

7.4 การนำเสนอผลงานวิจัยในการประชุมระดับนานาชาติ

บุคลากรสถาบันฯ 10 คน นำเสนอผลงานจากผลงานวิจัย 12 เรื่องดังนี้

ลำดับ	ผู้นำเสนอ	เรื่อง	การประชุม
1.	นางสาวธีรณัฐ ก้อนแก้ว	Adolescents' Reaction to The Tobacco Control Policy in Thailand	Asia Pacific Conference on Tobacco or Health ระหว่างวันที่ 5-10 ตุลาคม 2553 ประเทศออสเตรเลีย
2.	นางสาวปรียา เกนโรจน์	Changing of Family Environment and Adolescent Smoking in Thailand : Results from ITC-SEA (Thailand) 3 Wave Surveys	Pacific Conference on Tobacco or Health ระหว่างวันที่ 5 - 10 ตุลาคม 2553 ประเทศออสเตรเลีย
3.	นางสาววรรัตน์ ชัยสุข	Radio Program for Ecumenical Youth in Thailand	Bossey Master Thesis Week 2011ระหว่างวันที่ 12 - 17 มิถุนายน 2554 ประเทศ สวิสเซอร์แลนด์
4.	รศ.ดร.อารี จำปาภาย	Timing and Sequencing of Leaving School and First Migration	Population Association of American 2011 Annual Program ระหว่างวันที่ 31 มีนาคม - 2 เมษายน 2554 ประเทศสหรัฐอเมริกา
5.	รศ.ดร.อารี จำปาภาย	Changes and Continuity in Smoking Behavior and Quit Attempts among Thai Adults: Evidence from 2005 to 2009 Surveys	Asia Pacific Conference on Tobacco or Health ระหว่างวันที่ 5 - 10 ตุลาคม 2553 ประเทศออสเตรเลีย
6.	รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์	Thailand's Approach to Measuring Maternal Mortality Ratio	Global Health Metrics and Evaluation: Controversies, Innovation, Accountability " ระหว่างวันที่ 14-16 มีนาคม 2554 ประเทศ สหรัฐอเมริกา
7.	รศ.ดร.ปัทมา วาพัฒน์วงศ์	Age-sex under registration of death in Thailand during 2005-2006: Results from Matching Two Sources of Data	Asian Population Association (APA) Conference ระหว่างวันที่ 16 - 20 พฤศจิกายน 2553 ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย
8.	รศ.ดร.โยธิน แสงดี	Examine and Critique the Agent-Based model	Population Dynamics and Land Use Change ระหว่างวันที่ 10 - 19 ตุลาคม 2553 ประเทศสหรัฐอเมริกา

ลำดับ	ผู้นำเสนอ	เรื่อง	การประชุม
9.	รศ.ดร.บุปผา ศิริรัตมี	The Impact of Tobacco Control Policy on Adolescent in Thailand over period of 3 years: Results from ITC-SEA (Thailand) 3 Wave Surveys	Asia Pacific Conference on Tobacco or Health ระหว่างวันที่ 5 - 10 ตุลาคม 2553 ประเทศออสเตรเลีย
10.	รศ.ดร.วาทีณี บุญชะลิกษ์	Change in Health Behavior of the Elderly through a Health Promotion Program in Rural Thailand	The VIIth IAGG European Congress : Healthy and Active Ageing for all Europeans-II ระหว่างวันที่ 14 - 17 เมษายน 2554 ประเทศอิตาลี
11.	รศ.ดร.สุรีย์พร พันธุ์	Comparing Men and Women in Migration	Asian Population Association Conference ระหว่างวันที่ 16 - 20 พฤศจิกายน 2553 ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย
12.	ศ. เกียรติคุณ ดร.อภิชาติ จำรัสสุทธิรงค์	Has Permanent Settlement of Temporary Migrant Workers in Thailand Begun?	Asian Population Association Conference ระหว่างวันที่ 16-20 พฤศจิกายน 2553 ประเทศสาธารณรัฐอินเดีย

8. การจัดเวทีเสวนาวิชาการ “ได้ขยายคาประชากร”

สถาบันฯ จัดเสวนาวิชาการ “ได้ขยายคาประชากร” ทุกสัปดาห์ เพื่อกระตุ้นและสนับสนุนให้มีการแลกเปลี่ยนในทางวิชาการ ในหมู่นักวิชาการ คณาจารย์ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ในปีงบประมาณ 2554 มีการจัดเสวนา 39 ครั้ง

9. การเผยแพร่ความรู้ด้านประชากรและสังคมทางสื่อมวลชนและทางเว็บไซต์สถาบันฯ

สถาบันฯ มีการเผยแพร่ความรู้ผ่านสื่อทั้งหมด 793 ครั้ง โดยเป็นการเผยแพร่ผ่านโทรทัศน์ และวิทยุจำนวน 5 ครั้ง และผ่านสื่อสิ่งพิมพ์จำนวน 788 ครั้ง

2.4 งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

2.4.1 งานทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มีแผนงานด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับภารกิจหลักของสถาบันฯ และมหาวิทยาลัย ดังนี้

การสร้างเสริมวัฒนธรรมองค์กรเพื่อความเป็นเอกภาพในการช่วยสังคมด้านการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม และสอดคล้องกับ Core Values ของมหาวิทยาลัยว่าด้วยการยึดมั่นคุณธรรม

การช่วยเหลือเพื่อมุ่งผลเพื่อผู้อื่น โดยมีกิจกรรมดังนี้

- 1) พิธีย้ายเข้าอาคารประชาสังคมอุดมพัฒน์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคมแห่งใหม่ ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2553

พิธีย้ายเข้าอาคารประชาสังคมอุดมพัฒน์ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม แห่งใหม่
ณ วันที่ 2 ธันวาคม 2553

- 2) พิธีเปิดอาคารประชาสังคมอุดมพัฒน์ ณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล

สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารีเสด็จพระราชดำเนิน ทรงเปิดอาคารประชาสังคมอุดมพัฒน์
ณ สถาบันวิจัยประชากรและสังคม มหาวิทยาลัยมหิดล เมื่อวันที่ 1 กันยายน พ.ศ. 2554

3) กิจกรรมมุทิตาจิตในโอกาสสำคัญต่างๆ เช่น การรตน้ำขอพรอาจารย์อาวุโสในวันสงกรานต์ งานมุทิตาจิตการระอาจารย์อาวุโส และผู้เกษียณอายุการปฏิบัติงาน

กิจกรรมงานเลี้ยงเกษียณอายุการปฏิบัติงานของอาจารย์และเจ้าหน้าที่สถาบันฯ

4) การจัดสัมมนาพัฒนาบุคลากรในสำนักงานผู้อำนวยการ ครั้งที่ 31

กิจกรรมการสัมมนาพัฒนาบุคลากร ประจำปี 2554 ครั้งที่ 31

5) การอนุรักษ์ประเพณีและวัฒนธรรมประจำชาติในโอกาสสำคัญต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับศาสนกิจ ประเพณี และวัฒนธรรมประจำชาติ

กิจกรรมวันส่งท้ายปีเก่า-ต้อนรับปีใหม่

กิจกรรมประเพณีวันสงกรานต์

การแต่งกายด้วยชุดประจำชาติในวันสงกรานต์

กิจกรรมกีฬาบุคลากรของมหาวิทยาลัย ปี 2554

10. การอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมเพื่อชุมชนและสังคม เช่น การมอบทุนการศึกษาให้กับเยาวชน การบริจาคเสื้อผ้า เครื่องนุ่งห่ม และอุปกรณ์เพื่อการศึกษา ให้กับโรงเรียนในเขตอำเภอพุทธมณฑล จังหวัดนครปฐม และอำเภอ ไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี.

2.4.2 ด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม

สถาบันฯ มีแผนงานหลักด้านดารอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม 2 ประการ คือ การอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมเชิงกายภาพด้านความปลอดภัย และการประหยัดพลังงาน เน้นการบริหารจัดการและการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุด โดยมีคณะกรรมการ 3 ชุด ซึ่งประกอบด้วยบุคลากรจากสายงานต่างๆ ภายในสถาบันฯ ที่ได้รับการแต่งตั้งจากผู้อำนวยการสถาบันฯ ดังนี้

1. **คณะกรรมการรณรงค์และประหยัดพลังงาน** ทำหน้าที่กำกับดูแลด้านการจัดการใช้พลังงานเป็นไปตามมาตรฐานของมหาวิทยาลัยมหิดล โดยการหามาตรการสู่การปฏิบัติเพื่อการรณรงค์ การปลูกจิตสำนึก และการประเมินผลในด้านการประหยัดพลังงานของสถาบันฯ เช่น การรณรงค์ลดปริมาณการใช้กระดาษ การประชาสัมพันธ์เพื่อเชิญชวนให้ประหยัดพลังงานตามจุดต่างๆ ของอาคารที่ทำการ

ป้าย/สติ๊กเกอร์ประชาสัมพันธ์การประหยัดพลังงาน

2. **คณะกรรมการจัดระเบียบความเรียบร้อยในสถานที่ทำงาน** ทำหน้าที่ดูแลด้านการจัดระเบียบความเรียบร้อยในสถานที่ทำงาน (5 ส.) เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพของการทำงานและสร้างจิตสำนึกในการดูแลปรับปรุงสถานที่ทำงานให้มีสภาพแวดล้อมที่เรียบร้อย เช่น การจัดให้มีเครื่องทำไอโซน เครื่องวัดความดันโลหิต ห้องออกกำลังกาย

3. **คณะกรรมการความปลอดภัยทางอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม** ทำหน้าที่ควบคุมดูแลความปลอดภัยทางอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการดำเนินการต่างๆ เพื่อดูแลความปลอดภัยในด้านอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม โดยมีแผนงานในการรณรงค์ 4 ด้าน คือ

- 3.1 ด้านสาธารณูปโภคโดยดูแลเรื่องน้ำดื่มให้แก่บุคลากรภายในสถาบันฯ อย่างทั่วถึง ทำการติดตั้งเครื่องกรองน้ำ/ตู้น้ำดื่มในห้องเตรียมอาหาร ซึ่งอยู่ในแต่ละชั้น
- 3.2 ด้านเครื่องมือ วัสดุ อุปกรณ์เครื่องใช้สำนักงาน ให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและสะดวกต่อการใช้งาน
- 3.3 ด้านสุขอนามัย เช่น จัดทำมุมสุขภาพในเว็บไซต์ของสถาบันฯ เพื่อประชาสัมพันธ์ข่าวสารต่างๆ รวมถึงการรณรงค์ด้านความปลอดภัยทางอาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อม ด้านการจัดระเบียบความเรียบร้อยในสถานที่ทำงาน และด้านการรณรงค์ประหยัดพลังงาน สามารถดูข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่

[http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr-th/health corner/health home.html](http://www.ipsr.mahidol.ac.th/ipsr-th/health%20corner/health%20home.html)

กิจกรรม สทอ. สะสาง ครั้งที่ 1

กิจกรรม Big Cleaning Day ครั้งที่ 1

6.1 ด้านความปลอดภัย สถาบันฯ มีมาตรการด้านความปลอดภัย ดังนี้

3.4.1 มีระบบการป้องกันอัคคีภัยด้วยระบบดับเพลิงถึงดับเพลิง ทราบ น้ำ มีแผนงานในอาคารรวมถึงการฝึกอบรมป้องกันอัคคีภัยให้กับบุคลากรในหน่วยงานเพื่อให้มีความรู้ความเข้าใจในการป้องกัน และระงับเหตุอัคคีภัยได้ ซึ่งระบบความปลอดภัยด้านอัคคีภัย ประกอบด้วย

- อุปกรณ์ตรวจจับควัน (Smoke Detector)
- อุปกรณ์ตรวจจับความร้อน (Heat Detector)
- อุปกรณ์เริ่มสัญญาณส่วนบุคคล (Manual Pull Station)
- ระบบดับเพลิงอัตโนมัติ (Automatic Sprinkler System)
- ถังดับเพลิง และสายฉีดน้ำดับเพลิง
- มีตู้ถังดับเพลิงชนิดเคมีแห้ง และสายฉีดน้ำดับเพลิง ขนาด 15 ปอนด์
อยู่จำนวน 21 จุด ภายในอาคาร
- ป้ายทางหนีไฟ
- บันไดหนีไฟ และประตูหนีไฟ
- ไฟฉุกเฉิน (Emergency Light)

ระบบแจ้งเตือนเหตุอัคคีภัยและระบบดับเพลิงอัตโนมัติ

3.4.2 มีระบบการตรวจสอบความปลอดภัยของอาคารและสถานที่ ดังนี้

- จัดให้มีบัตรผ่านเข้าออก (Key Card) ในพื้นที่ที่ได้มีการรักษาความปลอดภัย เนื่องจากมีระบบ Access Control ควบคุมการผ่านเข้า-ออก จำนวน 10 จุดในอาคาร

ประตูระบบ Access Control

- มีการลงชื่อเข้า-ออกอาคารสำหรับบุคคลภายนอก เช่น ผู้มาประชุม ผู้มาติดต่อ ช่างก่อสร้าง ช่อมแซม ผู้ส่งของ โดยให้ลงรายละเอียด ชื่อ วันและเวลาที่เข้าและกลับออกไป
- มีระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) จำนวน 27 จุด ในอาคารสถาบันฯ

ระบบ CCTV ของสถาบันฯ

3.4.3 มีระบบไม้แขนกั้นรถผ่านเข้า-ออกอัตโนมัติบริเวณทางเข้า - ออก ลานจอดรถชั้นใต้ดิน

ไม้แขนกั้นรถผ่านเข้า - ออก

3.4.4 มีระบบความปลอดภัยด้านระบบไฟฟ้าในอาคาร เช่น ระบบสายดินและระบบป้องกันฟ้าผ่า
(Grounding System and Lighting protection)

คณะกรรมการจัดทำรายงานประจำปีสถาบันวิจัยประชากรและสังคม ปีงบประมาณ 2554

รองศาสตราจารย์ ดร.สุรียพร พันพื้ง	ที่ปรึกษา
รองศาสตราจารย์ ดร.อารี จำปากลาง	ประธานคณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.ศิริพันธ์ กิตติสุขสถิต	คณะกรรมการ
รองศาสตราจารย์ ดร.รศรินทร์ เกรย์	คณะกรรมการ
อาจารย์ ดร.เฉลิมพล แจ่มจันทร์	คณะกรรมการ
นางสุภาณี ปลื้มเจริญ	คณะกรรมการ
นายสมชาย ทรัพย์ยอดแก้ว	คณะกรรมการ
นางสาวชัชชฎา รัตนจันทร์	คณะกรรมการ
นายภาสกร บุญคุ้ม	คณะกรรมการ
นางสาวกคพร พุทธโกษา	คณะกรรมการและเลขานุการ